



GÖTEBORGS UNIVERSITET  
INST FÖR PEDAGOGIK OCH SPECIALPEDAGOGIK

# Från svenska till spanska

Om vanliga överföringar i språkinlärningsprocessen  
på högstadiet

**Lilian Andino**

---

Examensarbete:	15 hp
Kurs:	LAU925:2
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Vt 2015
Handledare:	Ulla Berglindh
Examinator:	Ernst Thoutenhoofd
Rapport nr:	xx (ifylles ej av studenten/studenterna)

## Abstract

Examensarbete:	15 hp
Kurs:	LAU925:2
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Vt 2015
Handledare:	Ulla Berglindh
Examinator:	Ernst Thoutenhoofd
Rapport nr:	xx (ifylles ej av studenten/studenterna)
Nyckelord:	Transfer, språkinläring, strategier, interimspråk

---

## Sammanfattning

Efter ett antal år nyfikenhet kring de fel som svensktalande elever gör när de använder sig av spanska på högstadiet, bestämde jag mig för att undersöka närmare vilka fel som förekommer oftast när de skriver. Genom att analysera felen hade jag också som mål att få svar på i vilken utsträckning deras modersmål är inblandat när de gör dessa fel samt om felen är ett hinder vid kommunikationen. Därför skapades en uppgift för att samla elevernas skriftliga produktion i en uppsats som blev underlaget för denna analys. Mina spanskelever i årskurs 9 på en skola i Göteborgs kommun fick då i uppdrag att titta på en film som behandlar kulturella aspekter av ett spankstalande land för att sedan skriva en sammanfattning.

I kommande avsnitt om resultat redogör jag för vad analysen ledde till. I de studerade 35 uppsatserna förekommer den felaktiga användningen av spanska verb som det vanligaste felet; genusaspekten i både adjektiv och artikel är också ett vanligt fel i elevernas skriftliga produktion på spanska. Som väntat går det också att genomskåda en tydlig relation mellan det svenska språket, som är mina elevers modersmål, och de sorts fel de gör när de använder spanska. Dessa vanligaste fel är ändå av en störningskaraktär som påverkar kommunikationen (i det här fallet kommunikationen i skrift) i mindre grad, eftersom budskapet når ändå fram.

De pedagogiska implikationerna av resultatet blir en högre medvetenhet i klassrummet, både om målspråkets struktur men också om modersmålets struktur. Så länge strävan efter språklig korrekthet inte hindrar kommunikationen är detta också en aspekt som finns med i syftena för att lära sig ett nytt främmande språk i grundskolan. Därför är det viktigt att arbeta medvetet i klassrummet för fler strategier, som kan hjälpa eleverna att bli mer medvetna om vilka felen är och varför de uppstår.

# Innehållsförteckning

<b>1 Inledning och problemområde</b> .....	<b>5</b>
1.1 Bakgrund .....	5
<b>2 Litteraturgenomgång och teorianknytning</b> .....	<b>6</b>
2.1 Kort bakgrund.....	6
2.1.1 Transfer eller Cross-Linguistic Influence .....	7
2.1.2 Transfer som en strategi för inläring och kommunikation .....	7
2.2 Kontrastiv analys .....	8
2.3 Felanalys.....	8
2.3.1 Interimspråket .....	9
2.3.2 Klassificering (beskrivning och kategorisering) av felen .....	9
2.3.2.1 Descriptive Taxonomy: Linguistic Category Classification .....	10
2.3.2.2. Descriptive Taxonomy: Target Modification Taxonomy .....	11
2.3.2.3. Orsaker till fel.....	11
2.4 Andra studier i kontrastiv analys eller felanalys .....	12
<b>3 Preciserat syfte för den egna studien</b> .....	<b>13</b>
<b>4 Metod</b> .....	<b>14</b>
4.1 Metodval.....	14
4.1.1 Insamling av analysmaterial .....	14
4.1.2 Urval av informanter och korpus .....	15
4.2. Analysens tillvägagångssätt.....	15
4.3 Avgränsningar .....	16
<b>5 Resultat och analys</b> .....	<b>16</b>
5.1 Substantiv .....	17
5.2 Adjektiv .....	20
5.3 Verb .....	26
5.4 Artikel.....	32
5.5 Pronomen .....	34
5.6 Possessiva.....	35
5.7 Adverb.....	36
5.8 Preposition.....	37
5.9 Konjunktion.....	37
<b>6 Diskussion och slutsatser</b> .....	<b>37</b>
<b>Referenser</b> .....	<b>40</b>
<b>Bilaga 1 - Skrivuppgiften</b>	

## Innehållsförteckning för tabellerna i Resultat och analys

5.1	Substantiv.....	17
	Tabell 5.1.1.....	17
	Tabell 5.1.2.....	18
	Tabell 5.1.3.....	18
	Tabell 5.1.4.....	19
	Tabell 5.1.5.....	20
	Tabell 5.1.6.....	20
5.2	Adjektiv.....	20
	Tabell 5.2.1.a.....	21
	Tabell 5.2.1.b.....	21
	Tabell 5.2.2.....	22
	Tabell 5.2.3.....	23
	Tabell 5.2.4.....	23
	Tabell 5.2.5.....	24
	Tabell 5.2.6.....	24
	Tabell 5.2.7.....	25
	Tabell 5.2.8.....	25
	Tabell 5.2.9.....	26
5.3	Verb.....	26
	Tabell 5.3.1.....	26
	Tabell 5.3.2.....	27
	Tabell 5.3.3.....	27
	Tabell 5.3.4.....	28
	Tabell 5.3.5.....	29
	Tabell 5.3.6.....	30
	Tabell 5.3.7.a.....	30
	Tabell 5.3.7.b.....	31
	Tabell 5.3.8.....	31
5.4	Artikel.....	32
	Tabell 5.4.1.....	32
	Tabell 5.4.2.a.....	33
	Tabell 5.4.2.b.....	33
	Tabell 5.4.3.....	34
	Tabell 5.4.4.....	34
5.5	Pronomen.....	34
	Tabell 5.5.1.....	34
	Tabell 5.5.2.....	35
	Tabell 5.5.3.....	35
5.6	Possessiva.....	35
	Tabell 5.6.1.....	36
5.7	Adverb.....	36
	Tabell 5.7.1.....	36
	Tabell 5.7.2.....	36
5.8	Preposition.....	37
	Tabell 5.8.1.....	37
5.9	Konjunktion.....	37
	Tabell 5.9.1.....	37

# 1 Inledning och problemområde

Kunskaper i språk är mycket viktiga för att kunna kommuniceras och samspela med människor som har olika bakgrunder och i olika sammanhang. Kommunikationen i andra språk kan ske på olika sätt och att göra det på ett skriftligt sätt har tagit ett kliv med moderna sociala medier. Genom undervisningen av moderna språk i svenska skolan skall eleverna ges förutsättningar för att utveckla sin förmåga att bland annat formulera sig och kommunicera i skrift (Skolverket, 2011). För att kunna utveckla denna förmåga är det viktigt med att få tillfälle att skriva olika slags texter i klassrummet. Denna skriftliga produktion på målspråket medför med sig olika fel och analysen av dessa är utgångspunkten för detta arbete.

## 1.1 Bakgrund

Att behöva gå igenom nya grammatiska strukturer eller nytt ordförråd i klassrummet skulle uppfattas av eleverna som en börda bara om dessa inte fick användas fritt på något sätt. Att eleverna kan få testa sina gränser i hur de kan tillämpa sina kunskaper själva uppfyller inte mindre än ett av syftena med ämnet Moderna språk i grundskolan: att utveckla elevernas tilltro till sin förmåga att använda språket i olika situationer och för skilda syften (Skolverket, 2011). Möjlighet att uttrycka sig bland annat skriftligt i egna texter är därför en självklarhet i min undervisning. När jag som lärare sedan går igenom texterna och ger feedback till eleverna inser jag att ungefär samma råd dyker upp ofta, för en del av felen är mycket vanliga och förekommer mer än andra.

Genom rättning av den skriftliga produktionen får jag ett grundligt material som får mig att inse vilket sorts fel eleverna gör. Vanliga fel som mina svensktalande elever gör när de producerar egna texter på spanska fascinerar mig för de förekommer ofta och vid olika nivåer. Vad detta beror på har länge tangerat insikten om modersmålets inverkan i processen att lära sig ett främmande språk. Att lägga märke till och identifiera dessa fel har till och med bidragit till min egen språkliga utveckling för att behärska det svenska språket när tydliga skillnader framkommer mellan båda språkens system.

Jag har förmånen att kunna jämföra min roll som både lärare och elev. Min egen erfarenhet att lära mig ett nytt språk -både i en miljö utan direkt påverkan av målspråket (när jag lärde mig engelska i mitt hemland) och en miljö med direkt påverkan av det (när jag lärde mig svenska i Sverige) har hjälpt mig att se mitt modersmåls roll i processen. Som spansktalande märker jag hur mitt ordförråd är en god bas för att förstå annat på engelska eller svenska; jag märker också hur det spanska uttalet många gånger står i vägen för att kunna uttala rätt på engelska eller svenska. Intresset och nyfikenheten kring modersmålets inflytande när man lär sig ett främmande språk ligger mig nära; men, att kunna använda den här undersökningens resultat för att utöka elevernas medvetenhet kring vanliga fel i den skriftliga produktionen för att närma sig målspråkets struktur (språklig korrekthet) är grunden till denna studie.

Eftersom alla mina elever har samma modersmål skulle det ligga ett värde i att kunna kartlägga, tydligt och sakligt, de vanligaste felen de gör när de skriver på spanska. I vilken utsträckning de felen är relaterade till modersmålet ger också viktiga utgångspunkter för att arbeta i klassrummet. Spansklärare med till hundra procent svensktalande elever skulle kunna uppmärksamma i sin planering olika metoder för att höja medvetenhet kring fel som uppstår på grund av modersmålet. Samtidigt finns det behov att vara uppmärksam på elevernas egna intressen och motivation för att lära sig spanska (elevens perspektiv), så att strävan efter

korrekthet (lärarens perspektiv) inte orsakar en uppgivenhet för att lära sig språket (Söhrman, 2007). Även om felen är oundvikliga och naturliga i inlärningsprocessen så är det en del av kunskapskraven i ämnet Moderna språk att eleverna skall kunna bearbeta och förbättra sina skriftliga framställningar. Så, strävan efter språklig korrekthet är på sin plats, utan att vi för den skull tappar det kommunikativa syftet med att lära sig ett främmande språk. Den språkliga säkerheten är också en del av den kommunikativa förmågan enligt syftena i kursplanen för Moderna språk i läroplanen Lgr11 (Skolverket, 2011).

Vidare står det också bland syftena i kursplanen för ämnet Svenska: ”Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla sina **kunskaper om svenska språket**, dess normer, uppbyggnad, uttal, ord och begrepp samt om hur språkbruk varierar beroende på sociala sammanhang och medier. På så sätt ska undervisningen bidra till att **stärka elevernas medvetenhet om** och tilltro till **den egna språkliga och kommunikativa förmågan.**” (min egen fetstil). (Skolverket, 2001:239). Även spanskläraren kan bidra till att uppnå detta syfte när strukturer från både modersmålet och målspråket tas upp och jämförs i klassrummet genom den kontrastiva beskrivningen av båda språken. Medvetenheten om den egna språkliga och kommunikativa förmågan utvidgas, inte bara när eleverna lär sig spanska men överhuvudtaget när de lär sig andra språk.

Avgränsningen för denna studie görs med fokus på felanalys, d.v.s. jämförelsen mellan *interimspråket* (elevernas skriftliga produktion på spanska) och *målspråket* (spanska). Elevernas version av spanska språket som de använt sig av i uppsatserna sätts i relation till hur den korrekta versionen av spanska språket ser ut. Detta är utgångspunkten för denna analys med syfte att hitta vanliga fel och koppla dem till dess orsaker. Däribland går också avgränsningen av arbetet att hitta vilken roll elevernas modersmål spelar när felen produceras, i vilken utsträckning vi hittar svenska språkets påverkan när de svensktalande högstadieeleverna skriver på spanska.

## 2 Litteraturgenomgång och teorianknytning

Det har funnits olika angreppssätt att se på felen som produceras vid inläring av ett främmande språk. Man har också diskuterat fram och tillbaka betydelsen av modersmålets inflytande vid denna process. Det är välunderbyggt att den påverkan är påtaglig men inte enda källa till fel inom språklig produktion. Komplexiteten kring felen som produceras som en direkt överföring från modersmålet är ändå stor och därför begreppet *transfer* tas upp här.

### 2.1 Kort bakgrund

Begreppet *transfer* användes som en central del av behavioristisk teori vid överföring av gamla vanor vid inläring av något nytt och tankesättet påverkade språkinläringssynen fram till 1960-talet (Abrahamsson, 2009). Utifrån denna syn ansågs den enda källa till fel vid andraspråksinläring vara ett resultat av överföringar av tidigare språkliga vanor till det nya språket.

Men, att nå en överenskommelse inom andraspråksforskning för att kunna döpa eller definiera transfer har varit en utmaning och forskning kring det fenomenet är riktigt omfattande. Intresset för språkinflytande av modersmålet och dess betydelse vid inläring av ett främmande språk har varit, och är ännu, starkt. Meningar går isär vad gäller dess betydelse.

### 2.1.1 Transfer eller Cross-Linguistic Influence

Modersmålets inflytande vid inläring av ett annat språk är onekligen stor och det kan manifesteras i olika former. Den mest kända formen är processen kallad för transfer, vilket innebär en överföring av mönster, strukturer, regler och element från modersmålet till målspråkssystemet (Abrahamsson, 2009). Intresset för det här fenomenet, transfer, har varit mycket stort, men långt ifrån okontroversiellt. Det råder delade meningar kring vad själva begreppet bör kallas, vad det innebär och vilken betydelse det har inom inläring av ett främmande språk eller språkundervisning. Det råder dock överenskommelse om att processen att bearbeta målspråket blir konstant påverkad av tidigare språkkunskaper, där en del av modersmålets struktur blir överförd till målspråket.

När de andra synsätten utvecklades skapades flera andra begrepp, för att kunna täcka en större definition av vad den här processen innebär. Ordet transfer har alternerats med bl. a. tvärspråkligt inflytande (*cross-linguistic influence/CLI*) (Kellerman & Sharwood, 1986) och interferens. Både *language transfer* och *cross-linguistic influence* är begrepp som används reguljärt. Begreppet har också fått olika definitioner, bland annat: "Transfer is the influence resulting from similarities and differences between the target language and any other language that has been previously (and perhaps imperfectly) acquired" (Odlin, 1989:27). Ytterligare en definition av *cross-linguistic influence* är "the influence of a person's knowledge of one language on that person's knowledge or use of another language." (Jarvis & Pavlenko, 2008:1).

### 2.1.2 Transfer som en strategi för inläring och kommunikation

Transfer anses vara en extremt viktig faktor vid inläring av ett främmande språk, och att fenomenet påverkar alla lingvistiska subsystem (semantik, syntax, etc); transfer studier är beroende av systematiska språkjämförelser som resulterar av den kontrastiva analysen eller jämförelsen mellan modersmålets- och målspråkets strukturer (Odlin, 1989). Det här fenomenet ses som en viktig strategi: "Transfer occurs not only as a communicative strategy, but also very frequently as a learning strategy by which the learner uses his or her knowledge of one language as a resource for formulating hypotheses about the forms, structures, functions, meanings, rules and patterns of another" (Jarvis & Pavlenko, 2008:9).

Transfer är en tillräckligt komplex del av ett stort fenomen: modersmålsinflytande vid andraspråksinläring. Dess effekter är också olika, beroende på vad det blir för resultat när strukturer från modersmålet påverkar inläringen av ett främmande språk. En vanlig antagande är av den karaktären, att modersmålet påverkar oftast negativt och är en källa till produktion av fel vid användning av det nya språket. Forskningen visar också att inom den klassifikationen finns det positiva resultat vid transfer, och detta sker när likheterna vid olika nivåer mellan modersmålet och målspråket främjar inläringen av det andra språket. Dessa begrepp hanteras som *negative transfer* (också kallad *interferens*) och *positive transfer* (också kallad *facilitering*) (Jarvis & Pavlenko, 2009).

Förutom att analysera felen som mina svensktalande elever gör i deras skriftliga produktion på spanska så vill jag hitta i vilken utsträckning modersmålets inflytande finns inom dessa fel. Därför kommer begreppet *transfer* att användas i analysen, även om dessa fel inte kommer att kategoriseras inom de olika sorters transfer som finns.

## 2.2 Kontrastiv analys

Inom den kontrastiva lingvistik hittas vi de alltomfattande studierna av skillnader och likheter mellan två eller fler språk med syfte att hitta jämförelsebara drag mellan språken (Söhrman, 2007). Den *kontrastiva analysen* baseras på den systematiserade deskriptiva jämförelsen mellan två språk och vars syfte är att lägga fram potentiella svårighetsområden för att på så sätt förutsäga de fel språkelever är benägna att göra, för att i stort sätt undvika dem (Ohlander, 2001). Detta språkliga synsätt har tydliga drag och influenser av den rådande behavioristiska teorin inom psykologin under 50-talet. Språkfelen uppfattas som en negativ och oönskad del av processen; dessutom spelar förhållandet mellan språken en mycket viktigare roll än individen i sig. Med denna hypotes lades stor fokus på felen, varför de sker, hur de kan förutsägas och undvikas.

Robert Lado, en mycket väl etablerad språkforskare inom tillämpad lingvistik och ansedd för att vara en banbrytare inom kontrastiv analys, klubbade fast hur viktigt det är för språklärarna att systematiskt ta sig an elevernas modersmål inom undervisning av ett främmande språk. Hans observationer och forskning i kontrastiv analys la stort fokus på hur modersmålet kunde jämföras med målspråket, både lingvistiskt och socio-kulturellt sett. Beroende på hur lika/olika båda språken visade sig vara i jämförelsen tyckte man kunna förutsäga och förklara felen som uppstår. Språkskillnaderna kunde visa vilka områden som var känsligare för språkliga fel, och med den informationen i förväg kunde läraren förhindra dessa språkliga fel med inriktat material och övningar. Under 50- och 60-talet försåg Lado språklärarna med systematiska jämförelsemetoder mellan två språk för mer inriktade material, tester och större kulturmedvetenhet för att underlätta språkundervisningen; hans inriktning var nästan enbart pedagogiskt (Lado, 1957).

Mycket har diskuterats kring Lados forskning inom kontrastiv analys och speciellt kritiserat är tanken om att kunna förutsäga vilka fel inläraren förväntas göra baserad på skillnaderna mellan modersmålet och målspråket. På ett mycket mekaniskt sätt ansågs modersmålets strukturer bli överförda till det nya språket, genom fenomenet *transfer*, och detta gav som resultat ett språkligt fel som kunde förhindras. Men många gånger stämde inte verkligheten med teorin när fel som hade förutsagts inte dök upp och istället var det helt oförutsagda fel som dök upp i den språkliga produktionen.

Den moderna forskningen inom andraspråksinlärning tog fart i och med Lados studier och med denna är det nu väl bevisat att skillnaderna mellan språken inte nödvändigtvis kan leda till fel och att likheterna mellan språken också kan missleda till relationer som inte stämmer överens med betydelse (Odlin, 1989; c.i. Jarvis & Pavlenko, 2009).

Den kontrastiva analysen är ändå av betydelse när man lär sig ett främmande språk, om inte annat för den medvetenheten den kan skapa hos inlärarnas när man inser hur systemen är uppbyggda. Den rena kontrastiva analysen har utvecklats till mer omfattande jämförelser och flyttat blicken till andra aspekter än rena överföringar från modersmålet till målspråket.

## 2.3 Felanalys

Kritiken mot en ren beskrivning och jämförelse av två språk för att motarbeta fel utvecklades vidare till att flytta fokus på andra aspekter som rör felen vid språkinlärning. Att enbart beskriva och jämföra modersmålet och målspråket räckte inte för att kunna analysera felen eftersom modersmålet hade betraktas som enda källan till fel.



Språksynsättet utvecklades vidare när processerna som sker mentalt vid inläring av ett annat språk blev viktigare och felet som produceras när man lär sig antogs som en del av ett underliggande språkligt system, d.v.s. en process som skapar ett eget sätt att uttrycka sig, oavsett modersmål. Tack vare den rådande kognitiva vågen under 60-talet kunde man se ett bredare spektrum av skäl till fel vid språklig produktion. De olika skälen till fel kunde t.o.m. anses som något positivt för det gav prov på att det hände någonting i tankeprocessen. Det tycktes att de underliggande omedvetna språkliga kunskaper agerade efter hur individen använde dessa. Det teoretiska (det som kunde förutsägas utan hänsyn till individen) fick ge plats till det praktiska, det funktionella, språket som var ett resultat av individens strategier för kommunikation.

Det nya förbättrade synsättet utvecklades och kom att kallas för felanalys. Det blev då ett mycket brett forskningsområde inom andraspråksinläring under 70-talet. Förtjänsten tilldelas Pit Corders arbete "The significance of learner's errors" (1967) som riktade fokus på försöket att identifiera och förklara språkliga fel som inte kunde hänföras till modersmålets inflytande, som den kontrastiva analysen hade gjort. Eftersom felet inte längre sågs som något negativt som kan förutsägas och måste hindras, påverkade de kognitiva teorierna det nya språkliga synsättet för att kunna studera förändringen i det som kom att kallas för *interimspråket*, vars innebörd förklaras lite längre fram i detta avsnitt. Fokus lades på de faktiska felet som produceras när man lär sig ett främmande språk samtidigt som jämförelserna med målspråket blir konstanta under utvecklingen.

Felanalys blev och har varit ett stort forskningsområde inom tillämpad lingvistik med dess innovativa karaktär när det kom att ersätta det ensidiga synsättet som den kontrastiva analysen hade gentemot felet som görs av andraspråksinlärare. Felanalysens utgångspunkt är att identifiera och klassificera språkfel, förstå hur felet uppstår, diagnostisera dess orsaker och diskutera effektiviteten/relevansen med att rätta felet på olika sätt. Felanalysens vikt inom andraspråksforskning har vägt olika tungt med tiden, men det är något som lever kvar och används mer eller mindre systematiskt i klassrummet (James, 1998).

### **2.3.1 Interimspråket**

Felanalys koncentrerar sig på att studera interimspråket, som är inlärares version av målspråket, i förhållande till målspråket i sig. Teorin och beteckningen kring interimspråket myntades av den amerikanska lingvisten Larry Selinker i tidiga 70-talet. Selinkers begrepp, *interimspråk* (Eng. Interlanguage), kom att beskriva detta sätt att uttrycka sig som ett självständigt system som är oberoende av modersmålet och målspråket och som en förändringsprocess från ett initialt stadium till ett slutstadium, potentiellt målspråksstadiet (Abrahamsson, 2009). Interimspråk är resultatet av en mellanfas mellan modersmålet och målspråket vars ständigt utprovande av nya former och kontexter visar en successiv utveckling. I dess analys utgår man från var inläraren befinner sig på väg till målspråket.

### **2.3.2 Klassificering (beskrivning och kategorisering) av felet**

De åtskilliga forskare som engagerat sig i felanalys har visat olika sätt att handskas med klassificering av språkliga fel inom andraspråksinläring. Carl James gör en omfattande redogörelse och analys av de många arbeten som har gjorts inom felanalys under tre decennier; detta redovisas i boken *Errors in Language Learning and Use: Exploring Error Analysis* (1998) som i sin tur är en kontinuitet av hans forskningsarbete inom kontrastiv analys och tillämpad lingvistik. Felanalysens komplexitet diskuteras grundligt och i sin utforskning av felanalys summerar han olika sätt att beskriva felet genom olika steg när man

genomför felanalyser. Där ingår bl.a. att identifiera felet, lokalisera det i relation till målspråket, beskriva, räkna och klassificera det.

Enligt James (1998) görs klassificeringen av felen efter tre kriterier: **a)** det produktiva eller receptiva handlingssättet (**modality**); **b)** det muntliga eller det skriftliga språket (**medium**); och **c) språknivån** bland 1) stavning och uttal (substans), 2) lexikal-grammatiska systemet (text) och 3) sättet att uttrycka sig (diskurs). Vidare finns det två underutnämningar av den sorts fel som klassificeras under text: görs de när eleven skriver eller när eleven förstår en text? I det här fallet så handlar det när eleverna skriver texterna själva. Med detta tillvägagångssätt ges det en överblick av hur de 35 texterna som analyserades betraktas inom felanalysens klassificering: **produktion av skriftlig text**. Sedan behandlas och analyseras materialet genom att kategorisera felen, vilket kan göras på olika sätt t.ex. genom att skapa någon sorts uppslagsbok med felen men också genom att placera felen i taxonomi. Jag analyserar de funna felen i de studerade texterna med hjälp av det sistnämnda.

### 2.3.2.1 Descriptive Taxonomy: Linguistic Category Classification

Enligt Svenska Akademiens Ordbok (1997-2015) betyder ordet taxonomi ”en metod för hierarkisk indelning eller klassificering (o. namngivning) av företeelser inom ett vetenskapligt område i kategorier”. Det finns givna taxomin för felanalys och James (1998) refererar och utvecklar de presenterade av Dulay, Burt & Krashen (1982): *Descriptive taxonomy: Linguistic category classification*. Detta är av speciellt intresse för denna analys för den gör en deskriptiv klassificering inom lingvistik kategorisering. Detta sätt att organisera felen ger en mycket tydlig överblick av hur felen klassificeras när fokus ligger på grammatiken, vilket är fallet i denna studie. Den är också deskriptiv för den presenterar formerna uttryckta i interimspråket gentemot de korrekta formerna i målspråket. Specificeringen av felen görs efter följande lingvistiska kategorier (James, 1998: 105) uppräddade i tabell 1:

**Tabell 1. Lingvistiska kategorier för klassificering av fel inom felanalys i en deskriptiv taxonomi.**

LEVEL	In which component of language the error is located? GRAMMAR
CLASS	Noun / Verb / Adjective / Adverb / Preposition / conjunction / determiner / etc.
RANK	Where the error lies in terms of hierarchy of the units that constitute its level. (ex. A noun: word noun/ noun phrase / noun clause).
GRAMMATICAL SYSTEM	Grammatical system it affects: tense / number / voice / countability / transitivity, etc

Denna klassificering kan jämföras med de olika parametrar och kategorisering som finns i tabell 2, vilka är de förslagen gjorda av den Gemensamma Europeiska Referensramen för Språk: lärande, undervisning och bedömning (svensk översättning: Skolverket, 2007: 109) för grammatisk beskrivning. Terminologin inom *kategorier, strukturer och relationer* används också i klassificeringen av felen i den ovannämnda taxonomi.

**Tabell 2. Kategorier inom beskrivning av ett grammatiskt system**

• <i>Element</i>	morfer morfem – rötter och affix ord
• <i>Kategorier</i>	numerus, kasus, genus konkret/abstrakt, räknebar/icke räknebar (in)transitiv, aktiv/passiv dåtid/presens/futurum aspekt (durativ, perfektiv/imperfektiv)
• <i>Klasser</i>	konjugationer deklinationer öppna ordklasser: substantiv, verb, adjektiv, adverb, bundna ordklasser (grammatiska enheter)
• <i>Strukturer</i>	sammansättningar och avledningar fraser: (nominalfraser, verbfraser etc.) satser: (huvudsatser, underordnade satser, samordnade satser) meningar: (enkla, sammansatta, komplexa)
• <i>Processer</i> (deskriptiva)	nominalisering affixering suppletion avljud transposition transformation
• <i>Relationer</i>	styrning kongruens valens

### 2.3.2.2. Descriptive Taxonomy: Target Modification Taxonomy

Genom att tillägga en spalt till den ovannämnda deskriptiva taxonomin använder jag mig av en kategori till en annan deskriptiv taxonomi som heter Target Modification Taxonomy (James, 1998:106). I den taxonomin presenteras fem olika grupperingsnamn för att samla in, beskriva och klassificera felen:

- utelämnande fel (omission) som uppger stympade former i interimspråket och som påverkar framför allt funktionsorden.
- tilläggande fel (overinclusion) som uttrycker sig bl.a. med bredning av regler till oregelbundna, antagande av ett regelbundet ord är oregelbundet eller dubbel markering.
- fel ordval (misselection) som uppstår när eleven väljer att använda ett ord som tillhör samma grupp ord som det nödvändiga ordet; här inkluderas också omväxling av ord .
- fel ordföljd (misordering) som inte är en kontroversiell kategori.
- kombination av två fel (blends).

### 2.3.2.3. Orsaker till fel

James (1998:179) gör en omfattande sammanställning av olika orsaker till fel, med tillhörande exempel, och kategoriserade i grupper. Han menar att det råder allmän överenskommelse angående orsakerna av felen och att de finns indelade i fyra stora kategorier:

- interlingual, vilket betyder att felen är en direkt påverkan av modersmålet. Inverkan av modersmålet är ju en av de mest omtalade orsakerna, vare sig inverkan är av positivt eller negativt (interferens) utslag.

b) intralingual, felen som produceras efter felaktiga antaganden och beslut baserade på det språkliga input som har lärts in. De inlärningsstrategierna som eleverna använder sig av när de lär sig målspråket kan också bidra till att fel uppstår. Dessa fel dyker upp när eleven anpassar något som har lärts in på målspråket i nya situationer, som tillämpande av regler till undantag eller antagningar om hur det borde vara baserat på hur det är i de inlärd fallen.

c) communication-strategy som kan vara både modersmål- eller målspråksbaserade. Strategierna som vi uppmanar eleverna att använda sig av för att kommunikation skall föras vidare ger också upphov till fel. Vanligt är att eleverna använder sig av synonymer som ibland inte är helt korrekta i sammanhanget. Eleverna tenderar också att hitta på egna ord som de ger en ”spansk”-look/sound-alike uttryck.

d) induced, den sista stora kategorin av orsaker till fel är de inducerade i klassrummet av lärarens sätt att förklara eller ge exempel; de skapas efter otillräckliga eller felaktiga förklaringar/användning av målspråket i klassrummet, men också genom övningar i läromedlen.

Chansen att få tillräckligt mycket input och möjligheten att använda sig av målspråket är ganska begränsade till vad som händer i klassrummet för ämnet Moderna språk. Enligt kursplanen för ämnet i läroplanen Lgr 11 är ett av syftena att få eleverna att utveckla tilltro till sina egna kunskaper för att kommuniceras. Även om dessa kunskaper kan uppfattas som ganska begränsade så ska eleverna kunna använda sig av det som man gått igenom. Dessa begränsade kunskaper kan också vara orsak till en del av de språkliga felen i elevernas skriftliga produktion, d.v.s. okunnighet. Eftersom det inte heller är säkert att det som läraren gått igenom har de facto lärts in är okunnigheten av målspråket bara en bland alla andra ovannämnda orsaker till fel. Samtidigt går det inte att beskriva eller placera de olika felen efter bara en kategori/subkategori och då hittar vi förenade/ambiguous fel (James, 1998,200).

En viktig fråga för denna analys är att visa utsträckningen av modersmålets påverkan i de producerade felen. Därför är första kategorin av speciellt intresse, interlingual fel, de som har med modersmålet att göra. Men, den näst sista kategorin är också intressant för en av problemfrågeställningarna för denna studie är om kommunikationen fungerar trots de grammatiska felen. Dessutom är sista kategorin tänkvärd för min egen utveckling.

Hur lärarens förklaringar kan påverka så negativt att det resulterar i en del fel är något värt att diskutera. Enligt James är en förklaring av dessa fel att lärarna inte känner till språket de lär ut till hundra procent - oavsett om det språket de lär ut är deras egna modersmål eller inte. En annan förklaring är att läroböckerna och dess repetitionsuppgifter brukar innehålla sådant material som leder till fel, och ibland är exemplen t.o.m. felaktiga i sig. På samma sätt som eleverna kan utöka medvetenhet kring målspråkets system, det egna språkets system och de olika felen så kan lärarna öka medvetenhets grad när vi väljer undervisningsmaterial eller metoder. Analysen av varför elevernas fel uppstår just i mitt klassrum kan leda till en förbättring av undervisningen och däribland en minskning av produktion av fel.

## 2.4 Andra studier i kontrastiv analys eller felanalys

Det finns beskrivningar av svenska systemets gentemot spanska systemet som en ren kontrastiv analys. Studierna i kontrastiv grammatik: *Några svårigheter i svensk grammatik för spankstalande* är ett exempel av detta (Higelin, Ahnlund & Hedin, 1973). Här är de delarna av båda språken som inte stämmer överens med varandra som analyseras och lyfts med exempel. Denna information är tydligen avsedd för dem som skall lära ut svenska till spankstalande, för

allt är på svenska och de grammatiska begreppen är inte alltid lätta att förstå, även om själva språket är ganska enkelt i denna analys. Sedan finns det en svensk grammatik på spanska (Viberg, 1984) som tydligen är riktad till eleverna. Denna innehåller mycket mer detaljerade förklaringar och exempel till varje punkt. Fokus ligger på beskrivningen av det svenska språket på spanska, så jämförelsen mellan båda språken hamnar i andra hand. Det är en mycket komplett beskrivning av svenska systemet, som inte lyfter skillnaderna mellan båda språken.

Båda arbetena plus *Manual de la Nueva Gramática Española* (Real Academia Española, 2010), som beskriver spanska systemet på ett mycket invecklat sätt, har fått mig att förstå tydligare de olika element som eleverna använder felaktigt.

Två relevanta uppsatser för denna studie satte också igång mina tankar kring hur jag skulle lägga upp min analys och på vilket sätt jag skulle klassificera felen. Det ena arbetet handlar om kontrastiv analys och felanalys för inlärare av svenska språket med ryska som modersmål. Uppsatsen *"Därför finns det också massor musar... och bara tre katten: En studie om grammatiska svårigheter hos andraspråksinlärare med ryska som modersmål"* av Galina Granqvist (2008) lägger fokus på den kontrastiva analysen för att koppla felen till inlärnarnas modersmål. Analysen ger också ett högt kvantitativt perspektiv för den ena av frågeställningarna handlar om frekvensen för de förekomna felen, vilket inte är så relevant för min analys. Baserad på den grundliga och omfattande analysen av de tretton uppsatserna är författarens främsta slutsats att felen uppstår på grund av skillnaderna mellan båda språkens system men att detta inte kan antas som representativt för rysktalande som lär sig svenska eftersom det är en liten undersökning.

Den andra uppsatsen är ännu mer relevant för min analys eftersom det rör det spanska språket. Uppsatsen *"Andraspråksinläring: En analys av kommunikationsproblem och kommunikationsstrategier hos den målspråkliga produktionen av svensktalande inlärare som läser Moderna språk – spanska"* av Juan Manuel Higuera (2009) presenterar också en omfattande analys av 30 uppsatser skrivna av gymnasieelever. Analysmetoden baseras på den dubbla uppgiften att klassificera felen kvantitativt för att på ett kvalitativt sätt koppla dem till språkliga strategier för kommunikation och inläring. En av mina frågeställningar i denna analys rör också inverkan av felen på den kommunikativa förmågan i skrift, men i bakgrunden av felanalysen; i Higuera's arbete så är det kommunikativa perspektivet på språket i fokus.

### 3 Preciserat syfte för den egna studien

I det här arbetet undersöker jag en kontroversiell del av den skriftliga framställningen i ett främmande språk: språkliga fel. Kontroversiellt på grund av de olika synsätten kring felens orsaker och relevans vid kommunikationen. Behovet att titta närmare på felen i den här analysen är att hitta svar till följande frågeställningar:

- Vilka vanliga fel produceras skriftligt av svensktalande elever när de lär sig spanska som tredje språk på sista året av högstadiet?
- I vilken utsträckning visar de funna vanligaste felen modersmålets inflytande?
- Vilken betydelse har dessa fel vid den skriftliga kommunikationen (framförande av budskapet)?

I denna studie genomför jag en kartläggning på de vanligaste felen jag hittar i mina svensktalande elevers skriftliga produktion på spanska samt kopplar dem till den negativa/positiva/obefintliga inflytande från deras modersmål, svenska. Interagerandet mellan svenska och spanska belyses utifrån de skriftliga felen med tydliga inslag av modersmålets påverkan. Det finns fler faktorer som kan orsaka de funna felen, men i det här arbetet kommer det tvärspråkliga inflytandet ta huvudrollen, framför allt modersmålets inflytande. Ett sekundärt syfte med arbetet är att problematisera betydelsen av de skrivna felen i texterna för att få fram budskapet, hur dessa påverkar kommunikationen i skrift.

## 4 Metod

### 4.1 Metodval

I ett tidigt skede blev det tydligt vilken sorts datainsamlingsteknik som skulle användas för denna undersökning. Det är ju genom rättningen av den skriftliga produktionen på målspråket gjord av mina elever som jag blivit intresserad av detta ämne. Uppgiften för denna studie är utformad av läraren, inriktad att få fram elevernas performans/prestation i målspråket för att analysera dess språkliga fel; materialet är då grunden för en empirisk studie. Traditionellt sett har elevernas performans i målspråket används som främsta informationskälla inom felanalys. Enligt James (1998) finns det två steg av felframkallande inom felanalys: *broad trawl* (samling av alla möjliga fel) och *targeted elicitation* (förbestämd modalitet och förmedlande sätt av målspråket). Tekniken använd för denna studie ryms inom det andra steget eftersom den *produktiva modaliteten* och det *skriftliga förmedlande sättet* i form av *skrivna text* är i fokus för analysen, som det förklarades i punkt 2.3.2 i litteraturgenomgången.

#### 4.1.1 Insamling av analysmaterial

Skrivuppgiften till denna undersökning utformades så att den kunde fånga det skriftliga språkbruket på målspråket på ett friare eller mer spontant sätt, d.v.s. utan hjälpmedel. I vanliga fall är skrivuppgifterna i undervisningen utformade så att eleverna får använda sig av hjälpmedel (lexikon/frågor till kompisar eller läraren/anteckningar/mm); de är också utformade så att eleverna får skriva och bearbeta de självproducerade texterna under tre lektioner. Omständigheterna kring skrivuppgiften för denna studie var helt nya för eleverna eftersom de inte fick använda hjälpmedel, samt att de skrev uppsatsen under 60 minuter. Därför bestämdes att skrivuppgiften inte skulle betygsättas (betygsgrundande bedömningar var ändå redan inkluderade i arbetsområdet). Eleverna blev informerade om syftet att skriva en uppsats som inte ger betyg var att analysera de felen som förekommer i det spontana språkbruket och i vilken utsträckning de kan relateras till deras modersmål. Förberedelser inför skrivningsmoment kantades av andra aktiviteter. Under ett antal veckor hade eleverna ett arbetsområde, med olika moment, där de kunde bekanta sig med både situationen och en del nytt ordförråd som senare skulle tillämpas i deras uppsatser. Bland de momenten fanns att titta på en film där eleverna också hade möjlighet att föra anteckningar på egen hand som senare kunde användas för uppsatsen. Eleverna fick möjlighet att diskutera frågor muntligt och att svara på frågor skriftligt på spanska om filmen. På det sättet skapades möjlighet att samla på sig material inför skrivuppgiften som handlade om att skriva en sammanfattning om filmen, med fokus på beskrivning av både huvudpersoner och platser, samt egna kommentarer.

### 4.1.2 Urval av informanter och korpus

Mina undervisningsgrupper i spanska sprider sig från årskurs 6 till 9 på en grundskola i Göteborgs kommun. För denna undersökning föll valet naturligt för eleverna från årskurs 9, för de har en större vana att skriva längre texter p.g.a. deras bredare ordförråd och fler strategier för att undvika fel när de uttrycker sig. Det finns sammanlagt 63 niondeklassare elever som läser spanska på skolan uppdelade i tre grupper; den ena gruppen med 28 elever är min egen undervisningsgrupp.

Ursprungliga tanken var att göra en populationsundersökning (Stukát, 2011), det vill säga att analysera samtliga texter som alla niondeklassare på skolan skrev för denna studie. Jag började analysera uppsatserna ur den ena gruppen och fortsatte med nästa grupp. Både den tunga arbetsbördan och de många exempel på fel från hälften av texterna gjorde att jag bestämde mig halvvägs att analysera bara 35 av de ursprungliga 60 uppsatser (tre elever deltog inte p.g.a. frånvaro). Detta ser jag som en felkälla som skulle kunna påverka generaliserbarheten av resultatet. En urvalsundersökning (Stukát, 2011) med ett systematiskt eller slumpmässigt urval ger säkert en mer representativ undersökningsgrupp. Samtidigt är spanska eleverna på sista året av högstadiet på skolan en mycket homogen grupp vad gäller etnisk bakgrund och modersmål (svenska) samt jämt fördelad mellan könen (31 pojkar och 32 flickor). I det avseendet, med den alltmer mångkulturella Sverige vi lever i nu, anser jag att generaliserbarheten avgränsas också till omständigheterna kring modersmålet/etniska bakgrunden som råder på denna skola. Men, inom ramen av det centrala innehållet som skall följas från kursplanen (Skolverket, 2011) anser jag resultaten av denna undersökning generaliserbar eftersom samtliga elever som deltog i studien får förutsättningar att använda målspråket och utveckla språkliga strategier genom bl.a. flertal möjligheter att producera egna texter skriftligt.

## 4.2. Analysens tillvägagångssätt

I strävan att hitta de vanligaste felen i texterna analyserades det insamlade materialet efter felanalysens olika steg för klassificering. Jag använder mig av både det kvantitativa och det kvalitativa perspektiven i denna undersökning. En mindre vinkel av det kvantitativa synsättet presenteras i form av tabeller med de vanliga fel funna i den studerade korpusen. Det kvalitativa synsättet tar över för att förtydliga i vilken utsträckning modersmålets inflytande är närvarande i dessa fel, men också för att kategorisera felen. Den klassificeringen av fel görs genom kombinationen av två taxonomin med beskrivande utgångspunkt som reguljärt används inom felanalys och som är beskrivna i punkterna 2.3.2.1 och 2.3.2.2 i litteraturgenomgången.

Baserad på det här systemet att kategorisera felen skall jag titta närmare på **morfologiska fel** som rör ordklasserna i målspråket, vilka ord som används inkorrekt för de saknar rätt böjningsätt för att ange preciserad information.

För att kunna hitta de morfologiska felen i elevernas skriftliga produktion behöver jag först identifiera ordklasserna på spanska. I Manual de la Nueva Gramática de la Lengua Española utgiven av Spanska Kungliga Språkakademin (2010) hittar jag en komplex kategorisering av spanska ordklasser. Eleverna i årskurs nio på grundskolan har skrivit sina texter baserade på det ord- och frasförrådet plus grammatiska strukturer vi har gått igenom i klassrummet, som är mycket mer begränsade än allt som finns. Därför vill jag fokusera min analys på de delarna som eleverna borde känna till och är mer vana att använda i sin egen produktion. Dessa

ordklasser är: substantiv, adjektiv, verb, artikel, pronomen, possessiva samt vissa adverb, preposition och konjunktion.

Enligt Nueva Gramática Básica de la Lengua Española påverkar de morfologiska böjningsätt genus, numerus, tempus och konstruktion av nya ord som härleder av andra. I det här fallet så är det intressant att se hur eleverna använder sig av verbets böjningsformssystem samt hur substantiv, adjektiv, artikel, pronomen, och possessiva blir påverkade av de olika böjningar som finns för orden. Kongruensen i genus och numerus mellan substantiv och adjektiv är också aktuell för denna studie.

Denna analys kommer också att röra **syntaktiska fel** för framför allt ordföljd i strukturerna på fraserna samt position och felval av verbformer, kasus av personliga pronomen eller andra ord. Med förståelse att man kommer att hitta många fel i det analyserade materialet går min avgränsning för denna studie till de nämnda ordklasserna samt dess morfologiska och syntaktiska aspekter.

### 4.3 Avgränsningar

Denna undersöknings resultat ger en mycket tydlig överblick på vanliga fel som elever på sista året av högstadiet producerar när de uttrycker sig på målspråket. Att skrivuppgiften som utformades för att samla in analysmaterialet ställde nya situationer för eleverna kan vara en faktor som påverkar studiens reliabilitet. Även om eleverna förväntas kunna använda språket mer eller mindre spontant, och räknar dessutom med en del grunder för att kunna göra det, kan stressfaktorn över den okända situationen påverka elevernas kapacitet att uttrycka sig på målspråket under skrivningstillfället. Kompensationen för de nya omständigheterna kring skrivuppgiften var att texterna inte skulle betygssättas, vilket i sin tur kan också innebära att en del elever inte bryr sig lika mycket och fler fel kan förekomma. Dessutom avgränsas analysen till de grammatiska ramarna som eleverna förväntas kunna vid den här nivån och detta innebär att de felen som produceras på grund av att eleverna inte har tillräckliga kunskaper inte är aktuella på denna studie. Jag bedömer att tillförlitligheten av resultaten ändå är god för den skriftliga produktionen på målspråket, och att använda sig av språkliga strategier för att kommuniceras på målspråket, är en del av vad eleverna kan och skall kunna göra på högstadiet när de lär sig ett främmande språk. Skrivuppgiften fick andra synvinklar genom min kollega som också undervisar i spanska på skolan. Hennes erfarenhet, synpunkter och vilja att få samtliga elever att skriva omringad av nya situationer gav tillförlitlighet till sättet att få fram materialet för analysen också.

## 5 Resultat och analys

Den språknivå som analyserades i denna studie är *Grammatiken*. Grammatiken är vetenskapen om språkets byggnad (SAOB, 1997-2015) och den studerar ordens struktur, sätten dessa ord är knutna till varandra såväl som betydelser som uppstår efter dessa kombinationer. I grammatiken ingår *morfologin* som studerar ordens struktur, dess inre sammansättning och dess variationer. Det ingår också *syntaxen* som analyserar sättet att kombinera och arrangera orden i ordning, men också de nya grupperna orden bildar. Grammatiken är en kombinerad vetenskapsgren som fokuserar på den inre uppbyggnaden av budskapen och systemet som tillåter skapa och tolka dem (RAE, 2009; min översättning).



I denna studie kombinerade jag terminologin från två deskriptiva taxonomin som används inom felanalys och som är av lingvistisk karaktär. Utgångspunkten är att ange språknivån där felet finns. Som jag poängterade i början av detta avsnitt är språknivån som studerades i denna analys grammatiken. Sedan gjorde jag klassificeringen av felet efter ordklasser, med fokus på de ordklasserna som eleverna har gått igenom i klassrummet och borde ha kännedom av. Dessa ordklasser är: 1) substantiv, 2) adjektiv, 3) verb, 4) artikel, 5) pronomen, 6) possessiva, 7) adverb, 8) preposition, 9) konjunktion. De olika formologiska-syntaktiska felet blev också beskrivna efter positionen var de befinner sig inom ordklassens hierarki. I nästa steg angav jag det grammatiska systemet felet påverkar och i brist på det, så angav jag funktionen av den strukturen i meningen. I sista steget placerade jag de funna felet inom de fem olika kategorierna från Target Modification Taxonomy (James, 1998: 106) som beskriver hur elevernas fel är annorlunda från målspråket. De fem kategorier av fel i taxonomin är utelämnande fel, tilläggande fel, fel ordval, fel ordföljd och kombinationer av dessa, som finns förklarade i punkt 2.3.2.2 i litteraturgenomgången. Andra kategorier som förklarar orsaken till felet är också placerade i samma steg när det behövs: *interlingual*, *intralingua*, *communicative strategy* och *induced*, som hittas i punkt 2.3.2.3 i föregående avsnitt.

## 5.1 Substantiv

Tabell 5.1.1 I den här strukturen fungerar den nominala frasen som komplement till substantivet inledd av prepositionen *de* för att ange ägande formen. Den här sortens komplement används i spanska bl. a. för att markera possession, tillhörighet, integration, attribut eller familjära/sociala relationer (RAE, 2010:350. Min översättning). Felet klassas i kategorierna för fel ordföljd samt utelämnande av den bestämda artikeln för att påbörja den nominala frasen. Dessutom är själva prepositionen som inleder komplementet obefintlig, alltså en till utelämnande fel.

Att missa alla eller något av dessa element för att få denna struktur till rätt är ett vanligt förekommande fel i mina elevers skriftliga produktion. Bara den felaktiga ordföljden tyder på en transferering av den svenska strukturen för ägande form. Modersmålets påverkan är ännu tydligare när böjningsformen till ägaren "s" skrivs på det spanska ordet som inte är ägaren, man följer exakt ordföljd och struktur genom att tillägga "s" på första substantivet i strukturen.

Tabell 5.1.1

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Substantivets komplement inledd av prepositionen "av"	Ägandeform	Kombination: fel ordföljd, utelämnning och tilläggande
<b>Funna fel</b>	<b>Rätt</b>	<b>Översättning</b>
*Sus personalidades <b>diferencias</b>	Las diferencias de sus personalidades	Skillnader i deras personligheter
*Saras <b>padre</b> (7)	El padre de Sara	Saras far
*Con Mr Jackson muerte	Con la muerte de Mr. Jackson	Med Mr. Jacksons död
*Los niños <b>padre</b> (2)	El padre de los niños	Barnens far
*Marias y Saras <b>pelo</b>	El pelo de María y Sara	Marias och Saras hår
*Quentins <b>pelo</b>	El pelo de Quentín	Quentins hår
*la películas <b>villano</b>	El villano de la película	Filmens skurk
*Marias <b>papa</b>	El papá de María	Marias pappa
*Marias <b>familia</b>	La familia de María	Marias familj

*Las Bandidas <b>situacion</b>	La situación de las bandidas	Banditernas situation
*Marias <b>personalidad</b>	La personalidad de María	Marias personlighet
*Las chicas <b>física</b>	El físico de las chicas	Tjejernas utseende
*Marias y Saras <b>padres</b>	Los padres de María y Sara	Marias och Saras föräldrar
*Es el <b>banco directito</b>	Es el director del banco	Han är bankens direktör
*Un <b>banco gerente</b>	El gerente del banco	Bankens VD
*Una <b>granja gerente</b>	El gerente de la granja	Gårdens VD
*Un <b>banco bandido professional</b>	Un bandido profesional de/en bancos	En professionell skurk som rånar banker

Tabell 5.1.2. Det oräknebara spanska substantivet "dinero" (pengar) har använts i plural genom den tillagda böjningsformen "s", och därför har både den bestämda artikeln och adjektivet också använts i plural. Samma sak med substantivet "gente" (folk/människor) och dess determinanter. Dessa substantiv kan användas i plural i stilistiska situationer på spanska, men det där sammanhanget har inte ens nämnts under lektionerna för det stilistiska kräver mycket högre kunskaper i målspråket. Eleverna har helt enkelt tillämpat regeln att bilda flertal genom att tillägga "s" på ord som har en pluralform på svenska, eller refererar en grupp.

Det är tydligt med inflytande från modersmålet, där det svenska substantivet "pengar", som alltid används i plural, låter sig uppvisas i det spanska ordet. Jag märker också att eleverna visar förvirring gentemot ord som refererar grupper, i det här fallet "folk". Här är de benägna att använda determinanterna eller verben i plural och inte som man betraktar dem på spanska, som en enhet, därför tredje personen singular.

Tabell 5.1.2

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Nominalfras (Noun phrase)	Numerus	Kombination: Tilläggande fel och generalisering
Funna fel	Rätt	Översättning
*Los <b>dineros</b> (6)	El dinero	Pengarna
*Muchos <b>dineros</b> (2)	Mucho dinero	Mycket pengar
*Todas las <b>gentes</b>	Toda la gente	Alla människorna

Tabell 5.1.3. Dessa markerade fel är ett sätt att föra fram sin mening när målspråket inte räcker till. En mycket tydlig strategi som är modersmålsbaserad. Tyvärr skulle de funna orden resultera obegripliga för en spanstalande person, för de är helt baserade på svenska eller engelska uttryck. Eleverna har ändå tillämpat målspråkets kännetecken när substantiven blir böjda efter genus (den generella regeln att feminina ord slutar på -a och maskulina ord på -o). Någon har också använd apostrof för att ge ordet den spanska look-alike.

Tabell 5.1.3

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Nominalfras (Noun phrase)	Konkreta och räknebara substantiv (utom <i>inteligencia</i> = <i>abstrakt och oräknebar</i> )	Strategier för kommunikation baserade på modersmålet
Funna fel	Rätt	Översättning
*Vive en una <b>farma</b> (3)	Vive en una granja	Hon bor i en farm/gård
*Sara tienes mucho <b>cleverido</b>	Sara tiene mucha inteligencia	Sara har mycket intelligens

*Ella es muy bien con el <b>pistól</b>	Ella es muy buena con la pistola	Hon är bra med pistolen
*Muchos <b>markos</b>	Muchas tierras / Muchos campos	Mycket mark
*Lleva un <b>hatto</b>	Lleva un sombrero	Hon har en hatt på sig
*muy famosa <b>actors</b>	Actrices muy famosas	Mycket kända skådespelskor
*El <b>actore</b> que juega como el detective	El actor que actua como el detective	Skådespelaren som spelar detektiv

Tabell 5.1.4 Det intressanta med dessa fel är hur uttalet påverkar stavningen. Ordet ”baño” (badrum) är ett mycket vanligt ord i elevernas ordförråd, dock är störningar obefintliga i elevens val när eleven bestämmer sig för att använda det ordet när det refererar till något helt olika. Detta kan mycket väl bero på att uttalet av båda orden (**banyo** och **baño**) är näst intill lika, både på spanska och svenska (**banjo**). På stavningen av ”mechico” har eleven transfererat det västsvenska uttalet av ”ch” som eleven har lärt sig är det ungefärliga uttalet till spanska ”j” och i det här fallet ”x”.

Tabell 5.1.4

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Substantiv	Konkreta och räknebara substantiv	Strategier för kommunikation baserade på modersmålet
<b>Funna fel</b>	<b>Rätt</b>	<b>Översättning</b>
*Un instrumento popular es el <b>baño</b> . * <b>mechico</b>	Un instrumento popular es el banyo. México	Ett populärt instrument är banjo. Mexiko

Tabell 5.1.5 Felen i den här tabellen visar tydligt hur eleverna löser behovet att kommuniceras genom att använda ett relaterat ord de kan istället för det de inte riktigt kan. Dessutom används det relaterade ordet tillsammans med en böjningsform eller tillhörande determinanter de kan med säkerhet på målspråket. Detta resulterar i helt ”nya” ord som skulle kunna fungera ändå i kommunikationen, även om de är fel. Medvetenhet kring målspråket låter sig visas i alla dessa böjningsformer eller determinanter.

Det är intressant att se felet ”un person” som visar medvetenhet att anpassa orden efter genus. Substantivet ”persona” på spanska är ett så kallat epicene, d.v.s. att det inte ger information om kön, men det är ett substantiv i femininum och böjs inte efter genus, d.v.s. det är samma oavsett om man pratar om en man eller en kvinna. Eleven har förmodligen resonerat att ”un person” måste vara den korrekta användningen eftersom det refererar till en man i det här fallet. Samma sak vad gäller substantivet ”personajes” och ”pelo” där det är tydligt att eleverna böjde till ”\*personajas” och ”\*pela” för de refererar till kvinnor i exempen.

Här kommer en del av de felen som skulle kunna vara inducerade fel i klassrummet. Fokus på att böja substantiv efter genus är väldigt låg gentemot vad man måste göra när man använder adjektiv. Eftersom användning av adjektiv kräver mer uppmärksamhet har jag betonat böjning efter genus väldigt mycket när vi jobbar med adjektiv. Man skulle kunna säga att generalisering av regler också har använts i dessa fel.

Tabell 5.1.5

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Nominalfras (Noun phrase)	Konkreta och abstrakta, Räknebara substantiv	Strategier för kommunikation baserade på målspråket
Funna fel	Rätt	Översättning
*Yo he aprendido de las <b>actoras</b> (2)	Yo he aprendido de las actrices	Jag har lärt mig av skådespelerskorna
*Sara es una <b>actorizta</b> (4)	Sara es una actriz	Sara är en skådespelerska
*La <b>empieza</b>	El comienzo / El comienzo	Början
*La <b>finita</b> / El <b>finito</b>	El fin / El final	Slutet
*Quentin es un <b>detectivo</b> (5)	Quentín es un detective	Quentin är en detektiv
*Porque Mr. Jackson que es <b>un person...</b>	Porque Mr. Jackson que es una persona...	För Mr. Jackson som är en person...
*Está en una <b>puebla</b>	Está en un pueblo	Hon är i en by
*La película termina con una <b>roba</b>	La película termina con un robo	Filmen slutar med ett rån
*Es el <b>banco directito</b>	Es el director del banco	Han är bankens direktör
*Los <b>personajas</b> son...	Los personajes son...	Personerna är...
*Ella tiene <b>pelu</b> larga y morena	Ella tiene pelo largo y moreno	Hon har långt och mörkt hår
*Ellas tienen <b>pela</b> larga	Ellas tienen pelo largo	De har långt hår
*La <b>mensaje</b> de la película	El mensaje de la película	Filmens budskap

Tabell 5.1.6. I den här tabellen ser vi helt fungerande ord på spanska som inte passar i det sammanhanget som eleverna har använt dem p.g.a. att de kan ha ett annat genus, tillhör en annan klass eller stavades på ett sätt som ger en annan betydelse.

Tabell 5.1.6

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Nominalfras (Noun phrase)	Konkreta och abstrakta	Fel ordval eller omväxling av ord
Funna fel	Rätt	Översättning
*María es <b>un campesino</b>	María es una campesina	Maria är en bonde
*María tiene una <b>cebolla</b> / <b>un cabello</b>	María tiene un caballo	Maria har en häst
* <b>Un diferente</b> es...	Una diferencia es...	En skillnad är...
*Mi <b>opino</b> es...	Mi opinión es...	Min åsikt är...
*En el <b>termino</b> de película..	En el término (final) de la película	I slutet av filmen
*La <b>física</b> de chicas / Sus <b>física</b> son muy similar	El físico de las chicas / Su físico es muy similar	Tjejernas utseende /Deras utseende är väldigt lik

## 5.2 Adjektiv

Tabell 5.2.1.a och Tabell 5.2.1.b. När eleverna lär sig nya adjektiv får de orden i grundform, d.v.s. i maskulinum singular. Därifrån lär sig eleverna att böja efter genus (om det behövs) och efter numerus. Dessutom är placeringen av de flesta adjektiven av speciell uppmärksamhet för den skiljer sig åt vad eleverna är vana vid i svenska systemet.

I tabell 5.2.1.a finns det exempel på felaktig användning av adjektiv där kongruensen av adjektivets genus saknas. Eleverna visar bra kunskaper på att placera adjektivet rätt, men också att sätta den morfologiska markören för plural. Adjektiven fungerar ändå och är helt korrekta i andra sammanhang. En överanvändning av ett ord från en grupp av ord i samma form är en del av de felen som kategoriseras som "misselection" (James, 1998: 108).

Exempel på Tabell 5.2.1.b visar att eleven har tänkt på genus kongruensen, men missat vilket av substantiven som adjektivet skall stämma överens med. När eleverna beskriver hår eller ögon till de kvinnliga huvudpersonerna i filmen böjer de adjektivet i femininum. Det är tydligt att eleverna har tänkt på kongruensen mellan adjektiv och substantiv i femininum, men missat att substantiv "hår" och "ögon" inte är feminina, oavsett om man beskriver en kvinna. Samma sak gäller för substantivet "persona" som har genus femininum oavsett om man pratar om en man, vilket eleven missat när den manliga skurken i filmen beskrivs som en "dålig person" med ett adjektiv i maskulinum.

Tabell 5.2.1.a

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Predikativ eller Attribut	Genus	Fel ordval
Funna fel	Rätt	Översättning
*La película es muy <b>divertido (8)</b>	La película es muy divertida	Filmen är mycket rolig
*Una película muy <b>bueno</b>	Una película muy buena	En bra film
*Es una chica muy <b>rico (4)</b>	Es una chica muy rica	Hon är en väldigt rik tjej
*Sara es una chica <b>terco / agresivo</b>	Sara es una chica terca / agresiva	Sara är en envis / aggressiv tjej
*María es muy <b>bonito</b>	María es muy bonita	Maria är väldigt fin
*Sara es muy <b>bonito y educado</b>	Sara es muy bonita y educada	Sara är väldigt fin och utbildad
*una personalidad muy <b>bueno</b>	Una personalidad muy buena	En väldigt bra personlighet
*la personalidad es un poco <b>agresivo</b>	La personalidad es un poco agresiva	Personligheten är lite aggressiv
*Mr. Jacksson no es <b>buen.</b>	El Sr. Jackson no es bueno	Mr. Jackson är inte bra
*zapatillas <b>negros</b>	Zapatillas negras	Svarta skor
*una familia <b>rico</b>	Una familia rica	En rik familj

Tabell 5.2.1.b

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Predikativ eller Attribut	Genus	Fel ordval
Funna fel	Rätt	Översättning
*La chica tiene ojos muy <b>bonitas</b>	La chica tiene ojos muy bonitos	Tjejen har väldigt fina ögon
*Ella tiene pelo <b>larga y morena (2)</b>	Ella tiene pelo largo y moreno	Hon har långt och mörkt hår
*Ellas tienen pelo <b>morena</b>	Ellas tienen pelo moreno	De har mörkt hår
* <b>Ambos</b> chicas tienen pelo <b>morena</b>	Ambas chicas tienen pelo moreno	Båda tjejer har mörkt hår
*Un persona no <b>bueno (2)</b>	Una mala persona	En dålig människa

Tabell 5.2.2. I vanliga fall placeras spanska adjektiv efter substantiven. Detta är något som brukar vara problematiskt att komma ihåg för eleverna eftersom adjektiv placeras före substantiv både på svenska och på engelska. Det finns självklart många undantag av spanska adjektiv som placeras före substantivet. Adjektiven i den här tabellen är exempel på dessa undantag som här är rätt placerade men felet ligger i både genus och numerus. Orden som har använts fel i dessa exempel är faktiskt rätt i andra sammanhang. Det visar sig vara en svårighet att använda adverbet ”**muy**” korrekt och detta kan relateras till betydelserna på svenska: ”våldigt” och ”mycket”, även när eleverna sökte ordet för ”många” i dessa exempel.

Tabell 5.2.2

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Adjektivfras	Genus eller Numerus	Fel ordval eller omväxling av ord
Funna fel	Rätt	Översättning
* <b>Muy</b> desertes/ <b>muy</b> años / <b>muy</b> personas (2) / <b>muy</b> dinero / <b>muy</b> calor	Muchos desiertos / muchos años / muchas personas / mucho dinero / mucha calor	Många öken / många år / många personer /mycket pengar / väldigt varmt
* <b>muchas</b> pesos / <b>muchas</b> caballos / <b>muchas</b> ropa	Muchos pesos / muchos caballos	Många kronor / många hästar
* <b>mucho</b> bancos/ <b>mucho</b> campesinos	Muchos bancos / muchos campesinos	Många banker / många bönder
* <b>otros</b> películas	Otras películas	Andra filmer
*Ellos son <b>bueno</b> amigos (2)	Ellos son buenos amigos	De är bra kompisar
* <b>ambos</b> chicas (5)	Ambas chicas	Båda tjejerna
* <b>ambos</b> las chicas	Ambas chicas	Båda tjejerna
*Ellos tienen casi <b>mismo</b> años	Ellos tienen casi los mismos años..	De är på nästan samma år (åldern)
* <b>todo</b> persona	Toda persona	Alla människorna
* <b>Todas</b> las días	Todos los días	Alla dagarna / varje dag

Tabell 5.2.3. Den felaktiga användningen av adjektiv på spanska är ett ganska återkommande fel i elevernas produktion av målspråket. Här kan vi se exempel på adjektiv som fallerar i kongruensen för sina plurala substantiv. Detta är någonting som inte borde vara ett problem om man kan jämföra systemen mellan spanska och svenska, eftersom svenska adjektiv också böjs efter numerus.

För mig, som elev av ett främmande språk i en miljö utan direkt påverkan av målspråket, var det en svårighet att pricka rätt på dessa skillnader mellan engelska och spanska vad gäller adjektivets användning. När jag redan hade bra kunskaper om hur det engelska systemet fungerade började jag läsa franska, vars adjektivanvändning är likvärdig spanskans. Jag insåg då störningen från engelska strukturer när jag använde franska adjektiv. Kan det vara så att eleven gör en omedveten jämförelse mellan engelska och spanska som främmande språk och därför blir det lätt att glömma böjningen av spanska adjektivet även när svenska systemet kräver det? För även om eleverna kan väldigt bra engelska så är det fortfarande inte engelska som är deras primära språk, d.v.s. att de har fått lära sig formellt (på skolan) att adjektiven inte böjs på målspråket. Men samtidigt förklarar detta inte varför eleverna kommer ihåg att placera det spanska adjektivet rätt.

Den här sortens grammatiska fel är kallade *adjektiv morfologiska fel* och att missa morfologiska markörer av plural är inte betraktad som något så viktigt (James: 1998, 154). Även om dessa fel är konstanta betraktas de som små för kommunikationen flyter på ändå.

Tabell 5.2.3

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
-Modifieringsadjektiv -Predikativ eller Attribut	Numerus	Utelämnande fel
<b>Funna fel</b>	<b>Rätt</b>	<b>Översättning</b>
*dos chicas muy <b>bonito</b>	-dos chicas muy bonitas	Två väldigt fina tjejer
*ojos <b>grande</b>	-ojos grandes	Stora ögon
*los bancos más <b>grande</b>	-los bancos más grandes	De största bankerna
*personas <b>rico</b> y personas <b>pobre</b> (2)	-personas ricas y personas pobres	Rika och fattiga människor
*las personas muy <b>importante</b>	-las personas muy importantes	Väldigt viktiga personer
*los lugares más <b>importante</b>	-los lugares más importantes	De viktigaste platserna
*los desiertos son <b>importante</b>	-los desiertos son importantes	Öknen är viktiga
*ellos son muy <b>pobre</b>	-ellos son muy pobres	De är mycket fattiga
*son muy <b>diferente</b>	-son muy diferentes	De är mycket olika
*Ellos son muy <b>pobre</b> (2) / <b>rico</b> / <b>importante</b> / <b>divertido</b> / <b>diferente</b> / muy <b>fuerte</b> /	-ellos son pobres / ricos / importantes / divertidos / diferentes / muy fuertes	De är fattiga / rika / viktiga / roliga / olika / väldigt starka /
*Maria, Sara y Quinn es <b>buen</b>	-María, Sara y Quentin son buenos	Maria, Sara och Quentin är bra
*Las chicas son muy <b>similar</b> (3)	-las chicas son muy similares	Tjejerna är väldigt lika

Tabell 5.2.4. Denna tabell visar exempel på felaktig placeringen av adjektiv. Vissa har missat kongruensen i genus, men fokus ligger på felplaceringen av adjektiven när den fungerar som ett attribut till substantivet. Precis som annat som har att göra med adjektiv, så är detta ett mycket vanligt och återkommande fel i elevernas produktion av spanska. Varför man missar den rätta ordföljden kan relateras till svenska och engelska systemen där adjektiven placeras alltid före substantiven. Detta kan inte ses som ett allvarligt fel heller, eftersom inom det stilistiska språket går det att använda spanska adjektiv på det här sättet, så det är inte helt främmande för personer med spanska som modersmål utan kunskaper i svenska eller engelska. Dessutom finns det ett antal spanska adjektiv som alltid placeras före substantivet.

Tabell 5.2.4

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
-Modifieringsadjektiv -Predikativ eller Attribut	Funktion: Predikatsfyllnad / direkt komplement	Fel ordföljd
<b>Funna fel</b>	<b>Rätt</b>	<b>Översättning</b>
*Sara es una <b>rica</b> chica	Sara es una chica rica	Sara är en rik tjej
*María es una <b>pobre</b> chica (2)	María es una chica pobre	Maria är en fattig tjej
*tiene <b>moreno</b> pelo <b>y</b>	Tiene pelo moreno y ojos	Hon har mörkt hår och bruna

<b>marrones</b> ojos *el <b>pobre</b> parte *el <b>más cara</b> parte *Salma es una muy <b>hermosa, divertida y famosa</b> actorizta (2) *un <b>pequeño</b> farma *el <b>correcto</b> cosa *una <b>pobre</b> paiz *muy <b>famosa</b> actors  *muy <b>mal</b> trabajos	marrones La parte pobre La parte más rica Salma es una actriz muy hermosa, divertida y famosa Una granja pequeña La cosa correcta Un país pobre Actrices muy famosas  Trabajos muy malos	ögon Den fattiga delen Den rikaste delen Salma är en väldigt snygg, rolig och känd skådespelerska En liten gård Det rätta Ett fattigt land Väldigt kända skådespelerskor Väldigt dåliga arbeten
--	---	---

Tabell 5.2.5. Adverbena "bien" (bra) och "mal" (dålig) är ofta använda som adjektiv. Detta kan mycket väl bero på att motsvarande ord på svenska har båda innebörden. För eleven finns det ingen skillnad mellan att beskriva verbet eller substantivet med samma ord på svenska. Därför kan dessa fel vara av direkt påverkan från modersmålet.

Tabell 5.2.5

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Predikativ eller Attribut	Funktion: Predikatsfyllnad	Fel ordval
Funna fel	Rätt	Översättning
*Ella es muy <b>bien</b> con el pistól (2)	Ella es muy buena con la pistola	Hon är bra med pistolen
*es un hombre <b>bien</b>	Es un buen hombre / Es un hombre bueno	Han är en bra man
*la película es muy <b>bien</b> (5)	La película es muy buena	Filmen är väldigt bra
*él es un hombre <b>mal</b> (2)	Él es un hombre malo	Han är en dålig person

Tabell 5.2.6. Precis som analysen på tabell 5.1.3 är dessa markerade fel av samma karaktär: en tydlig strategi för att föra fram sitt budskap med hjälp av tidigare språkliga kunskaper. I det här fallet är alla "nyfunna" adjektiven baserade på engelska språket. Några av dem innehåller likheter med det strävade spanska ordet så att det skulle kunna fungera ändå. Men andra innehåller inga likheter alls och det skulle resultera i obegriplighet för en spankstalande person.

Tabell 5.2.6

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Predikativ eller Attribut	Funktion: Predikatsfyllnad	Strategier för kommunikation baserade på tidigare språkliga kunskaper
Funna fel	Rätt	Översättning
*María es una <b>rebel</b>	María es rebelde	Maria är rebellisk
*es una chica muy <b>determina</b>	Es una chica decidida	Hon är en bestämd tjej
*es un instrumento popular y muy <b>typical</b> de Mexico	Es un instrumento popular y muy típico de México	Det är ett populärt och väldigt typiskt instrument i Mexiko
*es muy <b>smarto</b>	Es muy inteligente	Hon är mycket smart
*las chicas están " <b>wanted</b> " en todo el país	Las chicas son buscadas en todo el país	Tjejerna är efterlysta i hela landet



Tabell 5.2.7 I den här tabellen finns det fel där eleverna har använt ett helt korrekt spanskt ord men som inte riktigt passar i sammanhanget. Förmodligen har eleven valt dessa adjektiv p.g.a. att det kan motsvara det ordet de var ute efter från början. Både de orden som behövdes och de som användes tillhör det grundläggande ordförrådet för eleverna, d.v.s. det borde inte orsaka ett problem; därför är det möjligt att orden har samma eller liknande innebörd för eleverna, framför allt för att de har samma innebörd på svenska.

Som exempel kan vi titta närmare på adjektivet ”moreno” som betyder *mörk* när man beskriver hyn eller håret. Det är mycket vanligt att eleverna använder samma ord för att ange ögonfärg, som på svenska *mörka ögon*. På spanska är det inte möjligt att använda sig av detta adjektiv för att beskriva ögonfärg. Samma sak visas på exemplet med ordet ”calor” vilket är ett substantiv. Konstruktionen för att uttrycka *det är varmt* kräver substantivet på spanska, däremot är det adjektivet som används när man beskriver något som är varmt, i det här fallet vädret. På svenska använder eleven samma ord och därför inte konstigt att använda sig av samma ord på spanska oavsett situation.

Tabell 5.2.7

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
-Modifieringsadjektiv -Predikativ eller Attribut	Funktion: Predikatsfyllnad / direkt komplement	Omväxling av ord
<b>Funna fel</b>	<b>Rätt</b>	<b>Översättning</b>
*Una casa muy <b>larga</b> *Sara es una chica que es muy <b>cara</b> *Don Diego es muy <b>caro</b> *La clima es muy <b>calor</b> *Ojos <b>morenos (9)</b> *ellas tienen ojos <b>morena</b> *ambos chicas tienen ojos <b>morenas</b>	Una casa muy grande Sara es una chica que es muy rica Don Diego es muy rico El clima es muy caluroso Ojos marrones Ellas tienen ojos marrones Ambas chicas tienen ojos marrones	Ett väldigt stort hus Sara är en tjej som är väldigt rik Don Diego är väldigt rik Vädret är väldigt varmt Bruna ögon De har bruna ögon Båda tjejerna har bruna ögon

Tabell 5.2.8. Analysen på den här tabellen är mycket lik den i tabell 5.1.5. Genom att använda sig av kunskaper i målspråket skriver eleverna helt ”nya” ord som dessutom innehåller en del markörer som används på spanska, t.ex. för att indikera genus eller numerus. Återigen tillhör de strävade orden det grundläggande ordförrådet, som inte borde vara ett problem. Eftersom orden innehåller element från de korrekta orden (stammen, böjningar, uttal) det kan hända att de ändå fungerar i kommunikationen.

Tabell 5.2.8

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Attribut (Predikativ: *egostíca)	Funktion: komplement direkt / predikatsfyllnad	Strategier för kommunikation baserade på målspråket
<b>Funna fel</b>	<b>Rätt</b>	<b>Översättning</b>
*Ella es <b>egostíca (2)</b> *personas <b>pobras</b> *ropa <b>diferentas</b> *un ciudad <b>tipical</b> *pelo <b>morrado</b> y ojos <b>morrados</b> *ojos <b>mureno</b>	Ella es egoísta Personas pobres Ropa diferente Una ciudad típica Pelo moreno y ojos marrones Ojos marrones	Hon är självisk Fattiga människor Olika kläder En typisk stad Mörkt hår och bruna ögon Bruna ögon

Tabell 5.2.9. Eleverna visar en bra användning av den komparativa graden av adjektiven i dessa meningar, men det har blivit en omväxling av komparativa ordet ”que”.

Tabell 5.2.9

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Adjektivfras / perifras	Komparativa graden av adjektiven	Omväxling av ord
<b>Funna fel</b>	<b>Rätt</b>	<b>Översättning</b>
*Ella es <b>más inteligente de</b> María	Ella es más inteligente que María	Hon är smartare än Maria
*María es <b>más bueno</b> con la pistola <b>de</b> Sara	María es más buena con la pistola que Sara	Maria är bättre med pistolen än Sara

### 5.3 Verb

Tabell 5.3.1 Kopulativa verbet ”ser” (att vara) är kanske det vanligaste verbet som vi använder oss av i undervisningen från lägsta nivån i spanska undervisningen. Från början inser man svårigheterna med verbböjning för elever som lär sig spanska, men detta verb - som används som sagt mycket flitigt - blir ändå svårt ända in i sista nivån på grundskolan. Mycket vanligt är kongruensfelen i numerus som dyker upp mellan de tredje personerna på den vanligaste tidsformen: nutid. När man påpekar detta till eleverna visar de alltid medvetenhet kring hur det borde vara, men det blir oftast fel ändå. Jag har också placerat två exempel där eleven menar ”är” men skriver frågeordet från frågan: *varifrån är du?* Ganska ovanligt fel men kan relateras till den associationen som görs när vi jobbar med frågor/svar.

Tabell 5.3.1

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Verb i nutid	Numerus	Fel ordval
<b>Funna fel</b>	<b>Rätt</b>	<b>Översättning</b>
*Las chicas <b>es</b> (2) amigas	Las chicas son amigas	Tjejerna är kompisar
*María y Sara <b>es</b> (6)	María y Sara son	Maria och Sara är
*Su padre <b>son</b> muy importante	Su padre es muy importante	Hennes pappa är väldigt viktig
*La cultura de México <b>son</b> muy importante	La cultura de México es muy importante	Mexikos kultur är väldigt viktig
*Ellos <b>es</b> muy diferente	Ellos son muy diferentes	De är mycket olika
*Los lugares <b>es</b> (5)	Los lugares son	Platserna är
*Mujeres <b>es</b> muy fuertes	Las mujeres son muy fuertes	Kvinnorna är väldigt starka
*Las personas principals <b>es</b> (4) Maria y Sara	Los personajes principales son María y Sara	Huvudpersonerna är Maria och Sara
*Penélope y Salma <b>es</b> (2)	Penélope y Salma son	Penélope och Salma är
*Salma <b>este</b> Mexico	Salma es de México	Salma är från Mexiko
*María y su padre <b>es</b>	María y su padre son	Maria och sin pappa är
*Las chicas física <b>son</b> muy similar	El físico de las chicas es muy similar	Tjejernas utseende är väldigt lik

*la gente de México <b>son</b> feliz *la gente <b>son</b> pobre *María y Sara <b>donde</b> de Mexico y Quentin <b>donde</b> de New York	La gente de México es feliz La gente es pobre María y Sara son de México y Quentin es de Nueva York	Mexikos folk är lyckligt Människorna är fattiga Maria och Sara är från Mexiko och Quentin är från New York
---	---	--

Tabell 5.3.2. Skillnaden mellan ”ser” och ”estar” är inte det lättaste att lära sig när man går igenom dess olika sammanhang. Båda verben betyder *att vara* på svenska och detta gör att eleverna har svårt att se varför det ska vara det ena verbet ibland och det andra verbet ibland. Många gånger är sammanhangen otydliga också och en del av varför dessa fel uppstår kan vara övningsuppgifter och otydliga förklaringar för att veta när man använder verben i dess korrekta sammanhang.

Tabell 5.3.2

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Verb i nutid	Kopulativa verb	Fel ordval
<b>Funna fel</b>	<b>Rätt</b>	<b>Översättning</b>
*Todos podemos <b>estar</b> amigos *Los lugares en la película <b>están</b> bosques, desiertos *Sara y María <b>están</b> no bueno amigos *pero van a <b>estar</b> amigas  *creo que <b>es</b> bien	Todos podemos ser amigos Los lugares en la película son bosques, desiertos... Sara y María no son buenas amigas Pero van a ser amigas  Creo que está bien	Vi alla kan vara kompisar Platserna i filmen är skogar, öken... Sara och Maria är inte bra kompisar Men de kommer att bli kompisar Jag tror det är bra

Tabell 5.3.3. Att lära sig att använda den sammansatta tidsformen perfekt på spanska brukar vara ganska lätt när man kan jämföra strukturen med den på svenska. Felen som förekommer i denna tabell när eleverna försöker att använda perfekt inkluderar utelämnning av hjälpverbet samt fel verbböjning av oregelbundna verb i supinum. Men det finns också felaktiga verbböjningar i helt regelbundna verb.

Tabell 5.3.3

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Verbfras / perifras	Konjugation eller Verbböjning i perfekt (hjälpverb + supinum)	-utelämnande fel -fel ordval
<b>Funna fel</b>	<b>Rätt</b>	<b>Översättning</b>
*Yo <b>aprendido</b> (6) *Yo <b>he aprendo</b> *Yo <b>visto</b> (3) *He <b>vido</b> *Ella <b>ha estudio</b> en Europa *Bill Buck que <b>has robar</b> 37 bancos *Sara <b>ha cubrido</b>	Yo he aprendido Yo he aprendido Yo he visto He visto Ella ha estudiado en Europa Bill Buck, que ha roba 37 bancos Sara ha cubierto	Jag har lärt mig Jag har lärt mig Jag har sett Jag har sett Hon har pluggat i Europa Bill Buck, som har rånat 37 banker Sara har täckt

Tabell 5.3.4. Det är väldigt tydligt på den här tabellen att verbet som eleverna ville använda (döda) förväxlades med ett annat verb (dö) som dessutom inte framkommer böjt korrekt. Många olika former till det ansökta verbet blev till, men det användes också olika befintliga ord som relateras till död. Detta ger en tydlig signal till läraren att det ordförrådet som är viktigt för en uppgift måste behandlas grundligt i början för att underlätta dess användning i den egna produktionen.

På spanska finns det olika verb som betyder *har*; ett av de felen i dessa exempel visar förvirring när eleven använder "ha" -hjälp verbet i perfektformen- som huvud verbet *har*. Det är inte ett vanligt fel, men det förekommer, och detta p.g.a. att **har** på svenska är både hjälp verbet i perfektformen och huvud verbet i att ha någonting.

De flesta av dessa verbformer i exemplen är inte befintliga ord på spanska och även om de är baserade på andra spanska ord blir resultatet ändå otydligt. Detta kan orsaka svårigheter i kommunikationen.

Tabell 5.3.4

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
(finita) verb	Konjugation eller Verbböjning i nutid , dåtid och perfekt	Strategier för kommunikation baserade på målspråket
Funna fel	Rätt	Översättning
*Sara <b>mordan</b> Mr. Jackson *Sara <b>muerte</b> Mr. Jackson *El villano <b>ha mortado</b> el padre de Sara *El villano <b>muerto</b> el padre de Sara *Mr Jackson <b>morto /morta</b> el padre de Sara y María *Las chicas <b>morto</b> el villano *Sara <b>muerto</b> Mr. Jackson *Mr. Jackson <b>muerte</b> (2) Saras padre *cuando los padres <b>morren</b> *el villano <b>morre</b> *las chicas <b>muerten</b> Sr. Jackson *Maria y Sara <b>aprendiden / volven</b> *La película <b>describer</b> *Cuando Sara <b>vista</b> *Sara <b>ha</b> muchos pesos *Las chicas <b>encontran</b> (2) en un banco * Cooke <b>ayoda de</b> las bandidas.	Sara mata al Sr. Jackson Sara mata al Sr. Jackson El villano ha matado al padre de Sara El villano mató al padre de Sara El Sr. Jackson mata al padre de Sara y María Las chicas matan al villano Sara mató al Sr. Jackson El Sr. Jackson mata al padre de Sara Cuando los padres mueren El villano muere Las chicas matan al Sr. Jackson María y Sara aprenden / vuelven La película describe Cuando Sara ve Sara tiene muchos pesos Las chicas se encuentran en un banco Cooke ayuda a las bandidas	Sara dödar Mr. Jackson Sara dödar Mr. Jackson Skurken har dödat Saras pappa Skurken dödade Saras pappa Mr. Jackson dödar Saras och Marias pappa Tjejerna dödar skurken Sara dödar Mr. Jackson Mr. Jackson dödar Saras pappa När papporna dör Skurken dör Tjejerna dödar Mr. Jackson Maria och Sara lär sig / åker tillbaka Filmen beskriver När Sara ser Sara har många pesos Tjejerna träffas på en bank Cooke hjälper till banditerna

Tabell 5.3.5. Det överlägset vanligaste felet bland elevernas skriftliga produktion är verbböjning. I den här tabellen är nästan alla fel i tempuset som eleverna övat mest, presens. Med regelbundna verb ska det inte spela någon roll alls om verbet är nytt i elevernas ordförråd eftersom böjningarna fortsätter att vara de samma. Bland exemplen finns fel hos väldigt vanliga och grundläggande verb (*hablar* och *vivir*, t.ex.) och med en extra titt på vem som gör dessa fel så kan jag konstatera att även mycket skickliga elever på verbböjning gör också sådana här fel, ofta.

Eleverna visar ändå medvetenhet kring verbböjning när de använder en felaktig kongruent verbform. Men det finns också några som har använt verbet i grundformen. Det går inte att komma ifrån skillnaderna mellan svenska och spanska i analysen på dessa fel för de enda verbböjningar som svenska har handlar om olika tempus, inte numerus. Att behöva vara uppmärksam på vem subjektet är i varje mening är svårt och en del elever visar dessutom svårigheter att skilja de olika personliga pronomen åt, som t.ex. *vi*, *ni* och *de*. Detta p.g.a. att man inte behöver vara uppmärksam på vem subjektet är när man använder verb på svenska.

Tabell 5.3.5

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
(finita) verb	Verbböjning i presens	Fel ordval
Funna fel	Rätt	Översättning
*Los personajes <b>se llama (8)</b>	Los personajes se llaman	Personerna heter
*María y Sara <b>empieza continuar/vivo/robar/trabajo/está /tiene (3)/ entrenar / encontrar</b>	María y Sara empiezan / continúan / viven / roban / trabajan / encuentran	Maria och Sara börjar / fortsätter / bor / rånar / jobbar / hittar /
*María <b>hablas/vives/vas/vivo (2)/ viven (3)/ tienes (6) / tienen (7)/ encontrar /</b>	María habla / vive / va / vive / vive / tiene / tiene / encuentra	Maria pratar / bor / går / bor / bor / har / hittar
*Mr. Jackson <b>vas</b>	El Sr. Jackson va	Mr. Jackson går
*Ellos <b>vive / mata / robar (2) / querer / ayuda / toma / se llama /</b>	Ellos viven / matan / roban / quieren / ayudan / toman / se llaman /	De bor / dödar / rånar / vill / hjälper / tar / heter
*La película <b>terminar / empezar / describir (2) / tienen (2) /</b>	La película termina / empieza / describe / tiene	Filmen börjar / slutar / beskriver / har
*Las chicas se <b>encontrarse</b>	Las chicas se encuentran	Tjejerna träffas
*La película <b>desarrolla</b>	La película se desarrolla	Filmen utvecklas
*Su padre <b>morir</b>	Su padre muere	Hennes far dör
*Él <b>entrenar /</b>	Él entrena	Han tränar
*El revolución <b>estuve /</b>	La revolución estuvo	Revolutionen var
*Los padres no <b>pagar</b>	Los padres no pagan	Papporna betalar inte
*Los bancos <b>está</b>	Los bancos están	Bankerna är
*Estados Unidos <b>tienes / compras</b>	Estados Unidos tiene / compra	USA har / köper
*La gente que <b>viven</b> allí	La gente que vive allí	Folket som bor där

Tabell 5.3.6 De funna felen som analyseras i den här tabellen framkommer för att eleverna har missat det rätta verbet som passar i sammanhanget. De har använt ett helt korrekt verb med helt korrekta verbböjningar, i både tempus och numerus, men som ligger långt ifrån innebörden som behövs i sammanhanget. Några av de exemplen kan relateras till påverkan från modersmålet. Verbet ”jugar” betyder att leka eller att spela inom idrott, vilket är något som påpekas grundligt när eleverna, ganska tidigt, lär sig verbet. Det är ett mycket vanligt

verb i elevernas grundläggande ordförråd, dock är böjningsformen i presens inte lätt att komma ihåg p.g.a. ändringarna i mitten av verbet. Eleverna som har använt verbet i dessa exempel har tillämpat böjningsformen, i mitten och på slutet, helt korrekt men med betydelsen ”spela i en film” vilket är ett annat verb på spanska. På svenska har verbet *spela* båda innebörden.

Tabell 5.3.6

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
(finita) verb	Funktion: Predikat / bisats	Fel ordval eller omväxling av ord
Funna fel	Rätt	Översättning
*Sara y María se <b>usan</b> cuando <b>robar</b> un banco.	Sara y María se encuentran cuando roban un banco.	Sara och Maria träffas när de rånar en bank.
*Yo <b>quiero</b> Las Bandidas es un película muy intressante.	Yo creo que Las Bandidas es una película muy interesante.	Jag tror att Las Bandidas är en väldigt intressant film.
* Los actores de la película <b>juegan</b> muy bien	Los actores de la película actúan muy bien	Skådespelarna i filmen spelar väldigt bra
*El actore que <b>juega</b> como el detective	El actor que actúa como el detective	Skådespelaren som spelar detektiven
*Son Salma y Penélope que <b>juegan</b> Las Bandidas en la película	Son Salma y Penélope que actúan como las bandidas en la película	Salma och Penelope är de som spelar banditerna i filmen
*El película <b>juega</b> en una ciudad	La película se hace en una ciudad	Filmens spelas i en stad
*Tú vas a <b>visitar</b> (ver) el americano	Tu vas a ver al Americano	Du kommer att se amerikanen
* <b>Es</b> muy desiertos	Hay muchos desiertos	Det finns mycket öken

Tabell 5.3.7.a. Perifrasverb brukar också vara något som orsakar förvirring när olika prepositioner eller andra små ord förväxlas så att t.o.m. verbböjningen blir påverkad ibland. Här markeras påverkan från modersmålet tydligt när eleverna översätter den svenska prepositionen som följer med det svenska verbet. Vanligaste är prepositionen ”con” (med) och relativa pronomen / konjunktionen ”que” (som/att) som dyker upp när eleverna menar den svenska betydelsen. Detta skickar också en signal till lärarna att sådana perifrasala verb skall läras ut kompletta, d.v.s. verben och sina små ord.

Tabell 5.3.7.a

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Perifrasverb	Funktion: Predikat	-Fel ordval eller omväxling av ord -utelämnande fel -tilläggande fel
Funna fel	Rätt	Översättning
* <b>Ayuda con</b> robar	Ayuda a robar	Hon hjälper till att råna
*quiere <b>ayudar que</b> robar bancos	Quiere ayudar a robar bancos	Han vill hjälpa till att råna banker
*un chico <b>ayuda</b> las chicas <b>que usar</b> armas	Un chico ayuda a las chicas a usar armas	En kille hjälper till tjejerna att använda vapen
*es muy importante <b>que</b> <b>ayuda</b> el uno al otro	Es muy importante ayudar el uno al otro	Det är viktigt att hjälpa varandra
*Sara <b>cree</b> ___ ella es .. (2)	Sara cree que es...	Sara tror att det är...

*Yo <b>creo</b> _____ la película... (5) * <b>Termina con</b> (2) Jackson mata el padre de María *Voy a <b>empezar con escribir</b>	Yo creo que la película... Termina cuando Jackson mata al padre de María Voy a empezar a escribir	Jag tror att filmen Det slutar med att Jackson dödar Marias pappa Jag ska börja med att skriva...
*las chicas <b>aprendan robar</b> bancos *Las chicas <b>ayudan ellos con (2) tomar</b> dinero *Él <b>ayuda</b> las bandidas <b>asaltan</b> bancos	Las chicas aprenden a robar bancos Las chicas ayudan a tomar el dinero Él ayuda a las bandidas a asaltar bancos	Tjejerna lär sig att råna banker Tjejerna hjälper dem att ta pengarna Han hjälper banditerna att råna banker

Tabell 5.3.7.b. Sättet att använda sig av två verb bredvid varandra, där det ena fungerar i princip som ett hjälpverb, brukar också skapa förvirring i verbböjningen. På dessa exempel ser man medvetenhet att böja verben, men eleverna böjer också verbet bredvid hjälpverbet alternativt sätter pronomen ”que” med betydelse *att* framför grundformen av andra verbet. Systemet fungerar i princip likadant på svenska, så en generalisering av regeln att böja verb är kanske det som gör att eleverna tänker på att böja alla verb de använder. Sedan blir påverkan av modersmålet tydligt i användningen av ordet ”que”, för verb i grundform på svenska brukar användas med ”att” framför sig.

Tabell 5.3.7.b

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Perifrasverb	Funktion: Predikat	-Fel ordval eller omväxling av ord -utelämnande fel -tilläggande fel
Funna fel	Rätt	Översättning
*dos chicas que <b>deciden que robar</b> todos los bancos * Sara no quiere <b>que</b> ayudar *ella <b>quiere toma</b> (2) *Él <b>quieren que tomar</b> *tú <b>puede hace</b> mucho *María y Sara <b>deciden que robar</b> *ellos <b>quieren ayudan</b> * Es muy importante <b>que ayudan</b> el uno al otro.	Dos chicas que deciden robar todos los bancos Sara no quiere ayudar Ella quiere tomar Él quiere tomar Tú puedes hacer mucho María y Sara deciden robar  Ellos quieren ayudar Es muy importante ayudarse unos a otros	Två tjejer som bestämmer att råna alla bankerna Sara vill inte hjälpa till Hon vill ta Han vill ta Du kan göra mycket María y Sara bestämmer att råna De vill hjälpa till Det är väldigt viktigt att hjälpa varandra

Tabell 5.3.8. På dessa exempel ser vi samma strategier som på tabeller 5.2.6 och 5.1.3, d.v.s. att eleven lägger en spansk klang till ett ord på modersmålet för att kunna framföra sitt budskap. Tyvärr skulle dessa exempel bli obegripliga för spankstalande personer.

Tabell 5.3.8

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Perifrasverb	Funktion: Predikat	Strategier för kommunikation baserade på modersmålet
Funna fel	Rätt	Översättning
*Él puede <b>buildo</b> *Tú puedes <b>claro</b> toda.	El puede construir Tú puedes lograr todo	Han kan bygga Du kan klara av allt

## 5.4 Artikel

Tabell 5.4.1. Artikeln är determinanten som låter oss veta om de nominalfraserna är nya i sammanhanget eller om de blivit introducerade och därför kända i sammanhanget. De fungerar efter genus och numerus både i spanska och i svenska. Båda språken har bestämd och obestämd artikel men på spanska förekommer artiklarna fristående på båda formerna, till skillnad från svenska bestämda formen där artikeln hänger samman med substantivet. Den sortens fel i tabell 5.4.1. kan man relatera till just denna skillnad. Eleverna har missat den bestämda artikeln för dessa substantiv. Detta är ett förekommande fel som eleverna själva kommenterar med att de tänker på det böjda substantivet på svenska som ett ord och därför blir det lätt att glömma den fristående artikeln som placeras före substantivet.

Till felen i den här tabellen tillkommer alla grupperade i tabell 5.1.1. där ägande formen på spanska kräver den bestämda artikeln för alla substantiv inblandade i strukturen (utom namn) och som eleverna missar p.g.a. att hela strukturen i sig är väldigt olik den svenska ägande formen.

Tabell 5.4.1

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Bestämda artikeln i nominalfras	Funktion: Subjekt eller predikat	Utelämnande fel
Funna fel	Rätt	Översättning
*Y ___ mujeres es muy fuerte	Y las mujeres son muy fuertes	Och kvinnorna är mycket starka
*El mensaje de ___ peli es	El mensaje de la peli es...	Filmens budskap är...
*durante toda ___ película	Durante toda la película	Under hela filmen
*porque ___ Sr. Jackson	Porque el Sr. Jackson	För att Mr. Jackson
*un de ___ personas que	Una de las personas que...	En av personerna som...
*las personas principales de ___ pelicula	Los personajes principales de la película	Filmens huvudpersoner
*Los lugares de ___ pelicula	Los lugares de la película	Filmens platser
*todo ___ dinero	Todo el dinero	Alla pengarna
*en el termino de ___ película	En el final de la película	På slutet av filmen
*El mensaje de ___ película	El mensaje de la película	Filmens budskap
*pero ___ justicia en México también	Pero la justicia en México también	Men rättvisan i Mexiko också
* Ellos tienen casi ___ mismo años	Ellos tienen casi los mismos años	De har nästan samma år
*la física de ___ chicas	El físico de las chicas	Tjejernas utseende
*Un villano de ___ película se llama Mr Jackson	El villano de la película se llama el Sr. Jackson	Filmens skurk heter Mr. Jackson
*La mansaje de ___ película	El mensaje de la película	Filmens budskap

Tabell 5.4.2.a. Tabell 5.4.2.b. På båda dessa tabeller ser vi samma sorts fel. Eleverna har använt, antingen den bestämda eller obestämda artikeln, med fel genus. Detta är ett ganska så vanligt fel som också kan relateras till saknande av femininum/maskulinum på svenska. Även om det finns medvetenhet om den generaliserade regeln för feminina substantiv, att de slutar på -a, så är det många fel där eleverna ändå har använt det maskulina artikeln framför feminina substantiv i den obestämda formen. Det är inte ovanligt att eleverna uttrycker deras tankar på varför det blir maskulinum även med så grundläggande feminina substantiv som de



jobbat länge med: de tänker på den obestämda artikeln på svenska *en* som de översätter till *un*. Vi kan också se att det finns ungefär dubbelt så många fel på den bestämda artikeln, och återigen, detta kan ha att göra med skälet som förklaras i tabell 5.4.1. De här felen är av ganska oviktig karaktär och kommunikationen med spansktalande personer skulle fungera utmärkt ändå.

Tabell 5.4.2.a.

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Obestämda artikeln	Genus	Fel ordval eller omväxling av ord
Funna fel	Rätt	Översättning
*Una peso	Un peso	En peso
*una campesino	Un campesino	En bonde
*una paiz	Un país	Ett land
*una experto	Un expert	En expert
*Un chica (3)	Una chica	En tjej
*Un esposa	Una esposa	En hustru
*Un familia (2)	Una familia	En familj
*Un película	Una película	En film
*Un opinion	Una opinion	En åsikt
*Un bandida	Una bandida	En kvinnlig bandit
*Un persona (3)	Una persona	En person
*Un ciudad	Una ciudad	En stad
*Un estacion	Una estación	En station

Tabell 5.4.2.b.

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Bestämda artikeln	Genus	Fel ordval eller omväxling av ord
Funna fel	Rätt	Översättning
*La lugar	El lugar	Platsen
*La pelo	El pelo	Håret
*la padre	El padre	Pappan
*La clima	El clima	Vädret
*La mensaje	El mensaje	Budskapet
*La país	El país	Landet
*La tren	El tren	Tåget
*El película (5)	La película	Filmen
*El ciudad	La ciudad	Staden
*El hija	La hija	Dottern
*El descripción física	La descripción física	Den fysiska beskrivningen
*El revolucion (3)	La revolución	Revolutionen
*el parte (2)	La parte	Delen
*el gente (2)	La gente	Folket
*el diferencia	La diferencia	Skillnaden
*el misma opinión	La misma opinión	Samma åsikten
*el iglesia	La iglesia	Kyrkan
*el cosa	La cosa	Saken
*las lugares (2)	Los lugares	Platserna
*las días	Los días	Dagarna
*los chicas	Las chicas (2)	Tjejerna
*los dos bandidas	Las dos bandidas	De två banditerna
*Al gente (2)	A la gente	Till folket

Tabell 5.4.3 På dessa två exempel är kongruensen i numerus obefintlig.

Tabell 5.4.3

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Bestämda artikeln	Numerus	Utelämnande fel
<b>Funna fel</b>	<b>Rätt</b>	<b>Översättning</b>
*La bandidas *La diferencias	Las bandidas Las diferencias	Banditerna Skillnaderna

Tabell 5.4.4. I detta exempel ser vi ett behov att sätta den bestämda artikeln där det inte behövs för det finns redan en determinant på spanska.

Tabell 5.4.4

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Bestämda artikeln	Funktion: Subjekt	Tilläggande fel
<b>Funna fel</b>	<b>Rätt</b>	<b>Översättning</b>
*Ambos las chicas	Ambas chicas	Båda tjejerna

## 5.5 Pronomen

Tabell 5.5.1. Personliga pronomen i plural på spanska kan böjas efter genus när omständigheterna så kräver det, d.v.s. om gruppen man refererar till består enbart av det feminina könet. Detta differerar från svenskan som använder samma ord, oavsett genus. Från sammanhanget i uppsatsen kan man förstå att eleverna menade ”ellas”.

Tabell 5.5.1

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Nominativ personliga pronomen	Genus	Omväxling av ord
<b>Funna fel</b>	<b>Rätt</b>	<b>Översättning</b>
*Ellos (16)	Ellas	De (bara tjejer)

Tabell 5.5.2. Verbet “gustar” (tycka om) är ett så kallat affektionsverb (tillgivenhetsverb) vilket betyder att verbens indirekta komplement utser individen som upplever något (Manual de la Nueva Gramática de la Lengua Española, 2010:681. min översättning). De personliga pronomen som används med verbet påverkas också av dativ och prepositionalt kasus. Personliga pronomen som kräver preposition (prepositionalt kasus) kan uteslutas från strukturen, men prepositionen krävs ändå om man ersätter pronomen med vanliga substantiv. Det är en komplicerad struktur som inte sällan används felaktigt. Det vanligaste är att man missar prepositionen som inleder strukturen och sedan missar eller förväxlar man personliga pronomen i dativ som i dessa exempel. Detta kan mycket väl bero på att svenska strukturen inte behöver dessa personliga pronomen med detta verb.

Tabell 5.5.2

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Prepositional personliga pronom / Dativ personliga pronom	Kasus	-Utelämnande fel -Fel ordval
Funna fel	Rätt	Översättning
* __ Ellos no <b>se</b> gustan cuando los gringos visitan su país.	A ellos no les gusta cuando los gringos visitan su país	De gillar inte när amerikanerna besöker deras land
* __ Las chicas__ gusta Quintin pero __Quintin no __gusta las chicas	A las chicas les gusta Quintin pero a Quintin no le gustan las chicas	Tjejerna gillar Quintin men Quintin gillar inte tjejerna
* __ Maria no __ gusta Sara	A María no le gusta Sara	Maria gillar inte Sara

Tabell 5.5.3. Det relativa pronomen "que" (som) inleder en bisats och fungerar i princip på samma sätt som det gör på svenska. Även om pronomen är obefintligt för att leda in bisatserna är meningarna begripliga och skulle fungera bra i kommunikationen. På sista exemplet ser vi en vanlig omväxling med det relativa pronomenet. Förmodligen sker detta p.g.a. att både pronomen och adverb har samma betydelse på svenska.

Tabell 5.5.3

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Relativa pronomen	Funktion: inledning av bisats	-utelämnande fel -omväxling av ord
Funna fel	Rätt	Översättning
*La película se trata dos chicas __ se llaman María y Sara.	La película se trata de dos chicas que se llaman María y Sara.	Filmen handlar om två tjejer som heter Maria och Sara
*He vido una película__ se llama Las Bandidas	He visto una película que se llama Las Bandidas.	Jag har sett en film som heter Las Bandidas
*Voy a escribir un texto de la película __ se llama Las Bandidas	Voy a escribir un texto de la película que se llama Las Bandidas	Jag ska skriva en text om filmen som heter Las Bandidas
*Ella tiene un perro __ se llama Stinky	Ella tiene un perro que se llama Stinky	Hon har en hund som heter Stinky
*Los bancos __ las chicas roban	Los bancos que las chicas roban	Bankerna som tjejerna rånar
*son las dos bandidas __ se llaman	Son las dos bandidas que se llaman	Det är de två banditerna som heter
* cuando Sara vista <b>como</b> la gente son pobre	Cuando Sara ve que la gente es pobre	När Sara ser att folket är fattigt

## 5.6 Possessiva

Tabell 5.6.1. De possessiva determinanterna blir ofta omväxlade med de olika personliga pronomen, som är fallet i dessa exempel. Det är också vanligt att använda possessiva som tillhör en annan person i meningen, eller att missa kongruensen i numerus. Alla dessa varianter kan ses som "små fel" också för budskapet skulle nå fram ändå.

Tabell 5.6.1

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Possessiva determinanter	Funktion: subjekt eller predikat Kongruens i numerus	Omväxling av ord eller fel ordval
Funna fel	Rätt	Översättning
*Ellos padres (2) *Ellos país *Me opinion *Las chicas y tus padres *Sus Aventura *Sus física	Sus padres Su país Mi opinion Las chicas y sus padres Sus aventuras Su físico	Deras pappor Deras land Min åsikt Tjejerna och deras pappor Hennes äventyr Hennes utseende

## 5.7 Adverb

Tabell 5.7.1. Det är inte så många exempel innehållandes felplaceringen av det spanska negationsadverb i det analyserade materialet. Dessa exempel visar ändå att denna placering kan bero på hur detta adverb fungerar på svenska, som placeras efter verbet i huvudsatser.

Tabell 5.7.1

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Adverb av negation	Funktion: predikat	Fel ordföljd
Funna fel	Rätt	Översättning
*Sara tiene <b>no</b> amigos *María tienen <b>no</b> pesos *están <b>no</b> amigos *ella es <b>no</b> egoísta *tienen <b>no</b> pesos	Sara no tiene amigos María no tiene pesos No son amigos Ella no es egoísta No tienen pesos	Sara har inga vänner Maria har inga pesos De är inte kompisar Hon är inte självisk De har inga pesos

Tabell 5.7.2 Relativa adverbet “como” blir ofta förväxlat med det relativa pronomenet “que” eftersom båda orden har samma betydelse på svenska *som*. Det visar sig vara svårt att se skillnaden i sammanhanget, för problemet dyker också upp i omvänd situation som i sista exemplet i tabell 5.5.3.

Tabell 5.7.2

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Relativa adverb		Omväxling av ord
Funna fel	Rätt	Översättning
*Aprendo algo con la película <b>que</b> muchas palabras *Las chicas son muy famosas <b>que</b> las bandidas * Comparada de María que es pobre <b>que</b> la mayoría de habitantes en el campo	Aprendo algo con la película, como muchas palabras Las chicas son muy famosas como las bandidas Comparada con María que es pobre como la mayoría de habitantes en el campo	Jag lär mig något med filmen, som nya ord Tjejerna är mycket kända som banditerna Jämförd med Maria som är fattig som mestadels av folket på landet

## 5.8 Preposition

Som framgår av tabell 5.8.1 påminner positionen av prepositionen mycket om vissa svenska strukturer där prepositionen kan avsluta en mening. På spanska är det inte möjligt att placera prepositionen på slutet av en mening och därför är dessa fel också en transferering från elevernas modersmål.

Tabell 5.8.1

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Preposition		Fel ordföljd
Funna fel	Rätt	Översättning
*El lugar que las chicas viven <b>en</b> .	En el lugar donde las chicas viven	Platsen där tjejerna bor på
*Cree en tu país que vives <b>en</b> .	Cree en el país donde tú vives	Tro på landet du bor i
* Y es esta la película se trata <b>que</b> .	Y es esto de lo que la película se trata	Det är detta filmen handlar om

## 5.9 Konjunktion

På tabell 5.9.1 framgår exempel på ett ganska vanligt fel. Konjunktionen ”y” som betyder *och* ändrar stavning när följande ord börjar på ljudet [i], men detta är något som många glömmer (t.o.m. spankstalande personer). Dessutom finns det en del undantag där ”y” behåller samma stavning när följande ord börjar på [i] i samband med diftong. Felet stör inte så mycket vid kommunikationen, förutom uttalet, men budskapet kan framföras ändå.

Tabell 5.9.1

Position / Grad	Grammatiska systemet	Kategorisering av fel
Konjunktion	Funktion: predikatsfyllnad	Omväxling av ord
Funna fel	Rätt	Översättning
*Y inteligente /	E inteligente	Och smart
*Y interesante /	E interesante	Och intressant
*Y inglés	E inglés	Och engelska

## 6 Diskussion och slutsatser

Det studerade materialet för denna analys framställdes av svensktalande elever på sista året av högstadiet. En skrivuppgift utformades enligt sättet att samla in grundmaterial för att analysera fel som förekommer inom den skriftliga produktionen av målspråket. De resulterade texterna analyserades med syfte att hitta vanliga fel som svensktalande elever gör när de skriver på spanska, men också att hitta i vilken utsträckning dessa fel kan kopplas till elevernas modersmål. Att kunna förbinda det resultatet till hur dessa fel påverkar kommunikationen i skrift är också en del av detta arbete.

Genom utforskningen av felanalys gjord av James (1998) har jag kunnat ta del och återge olika sätt av kategorisering av fel som används inom felanalys. I denna studie klassificerades

felen på ett beskrivande sätt i form av taxonomi för att få en bra överblick av var i det grammatiska systemet felet sker. Utkastet av analysen visar ett brett spektrum av möjliga fel med mycket förekommande felaktig användning av spanska verb. Med tanke på att två av de andra ordklasserna presenterade mycket felaktigheter är det ändå tydligt att det vanligaste felet sker när fokus ligger på kongruensen i genus och numerus, eller på böjningar som kräver kongruens i genus eller numerus.

Böjningsparadigm för svenska verb är av en väldigt förenklad version när böjningsformen är exakt det samma för vilken grammatisk person som helst. Däremot kräver spanska paradigmerna olika böjningsform för varenda grammatisk person. Detta är någonting som eleverna blir medvetna om ganska tidigt i sina spanska studier och det blir tydligt när många av dessa fel inkluderar fel böjningsform: eleven har förstått att verbet skall böjas, men har svårighet att veta vilken form det krävs. Som det definierades i litteraturgenomgången, *transfer* är en överföring av mönster, strukturer, regler och element från modersmålet till målspråkssystemet (Abrahamsson, 2009). Vad gäller böjningsparadigm för verb går det inte att bortse från hur en överföring av den svenska strukturen för att använda verb sker när eleverna lär sig spanska. Den språkliga vanan från modersmålet -som inte kräver en förändring i det böjda verbet för varje person- är en latent störning när eleverna arbetar med spanska verb. I den riktningen kan jag påstå att en överföring av det svenska systemet görs när eleverna arbetar med spanska verb; den överföringen är av negativ karaktär som också kallas för interferens (Jarvis & Pavlenko, 2009) och resulterar i ett fel som är påtagligt och omfattande. Dock stör inte modersmålets inflytande kommunikationen avsevärt i detta fall eftersom de flesta spanska verb behåller stammen som kan indikera vad målspråkets användare menar. Det kan likställas med små fel som betraktas som mindre viktiga exempelvis när inläraren missar morfologiska markören ”-s” för pluralbildning (James, 1998).

Som nämnd ovan är det vanligaste funna felet brist på kongruens i genus och numerus, eller på böjningar som kräver kongruens i genus eller numerus; detta fel förekommer inte bara på verb utan också på andra ord; men, som det fastställdes ovan kan felet kopplas till interferens från modersmålet om kongruensen brister i verbböjningen.

De andra inblandade ordklasserna i det funna vanligaste felet är adjektivet och artikeln som är bundna till antingen genus eller numerus, eller både och, när de används ihop med ett substantiv. Själva systemet att arbeta med genus och numerus eller pluralbildning är inte helt nytt för eleverna eftersom svenska språket också tillämpar det vid användning av adjektiv och artikel. Men genuskategorierna på spanska och pluralbildningsformen motsvarar inte dem som finns på svenska och då blir det som ett helt nytt system för eleverna ändå. Dessutom finns det procedurer med dessa ordklasser som kan leda till fel. Ett exempel på dessa procedurer är att den spanska bestämda artikeln är ett självständigt element i den nominalfrasen, vilket leder till fel då artikeln utelämnas helt och hållet. Som påpekats tidigare är genus- och numeruskongruens en bekant språklig struktur för svensktalande elever men felet är mycket påtagligt ändå. I den långsökta analysen kan detta kopplas till modersmålets inflytande eftersom motsvarighet till genuskategorierna och pluralbildning ser väldigt annorlunda ut mellan språken; detta medför en ansträngning att hitta tydliga paralleller. Bristen på kongruens i genus eller numerus vad gäller adjektiv och artikel är också ett sorts fel som stör lite vid kommunikationen.

I min förväntan för denna studies resultat inkluderades en större och tydligare omfattning av modersmålets inflytande när de vanliga förekomna felet analyserades. Till exempel är jag förvånad över att listan av felaktig användning av den spanska ägandeformen inte är längre;

den strukturen innehåller många bra exempel på direkta överföringar från modersmålet: ordföljd, tilläggande av det svenska suffixet -s, samt utelämning av bestämda artikeln. Även om denna struktur är den överrepresenterade med fel på substantiv, det förekommer i färre antal än de felen som har med verben att göra. Jag undrar om det medvetna arbetet att göra eleverna uppmärksamma på just denna struktur har gett resultat? Den strukturen finns som en ständig övning i mina planeringar sedan första nivån eftersom jag har haft en känsla av att detta fel är ett väldigt vanligt fel.

Jag blev också överrumplad över att se återkommande fel av utelämning av bestämda artikeln som man kan se i tabell 5.4.1; jag hade faktiskt inte märkt av det tidigare (förutom när utelämningen sker vid ägandeformen). I samtal med både eleverna och min kollega kunde vi också koppla detta fel till modersmålets inflytande, eftersom det skapar förvirring när spanska bestämda artikeln används självständigt och före substantivet.

Kartläggningen av felen bidrar till mer medvetenhet kring vilka de aktuella felen som produceras vid skriftlig produktion är. Medvetna lärare och elever utvecklar inlärningsprocessen ytterligare genom bearbetning av egna framställningar för eleven och genomförande av varierande undervisningsmetoder för läraren. Informationen kan vara värdefull för att genomföra ett medvetet övningsarbete som kan leda till mer kunskap om språkets uppbyggnad och möjligtvis till färre fel. Som lärare i moderna språk på grundskolan följer vi en vanlig procedur för att kunna identifiera felen: rätta för att sätta betyg. Rättningen av felen i elevernas användning av målspråket kan användas istället till en språklig utveckling så att eleverna får tillfälle att både visa sina kunskaper och genomföra bearbetning av sina egna framställningar genom lärarens formativa bedömning.

Med tanke på att en signifikant felkälla som har kunnat påverka denna studies resultat är att eleverna utsattes för helt nya omständigheter vid skrivningsmomentet tar jag som lärdom att använda mig mer av friskrivning i vanlig undervisning. Detta kan noteras som en viktig del vid fortsatt forskning. I andra arbeten som täcker språklig felanalys (Granqvist, 2008) har man istället tagit del och analyserat den skriftliga delen av nationella prov och detta kan ge ett mer tillförlitligt underlag.

## Referenser

- Abrahamsson, N. (2009). *Andraspråksinläring*. Lund: Studentlitteratur.
- Comrie, B. (1987). *The world's major languages*. London: Croom Helm.
- Daughy, C. & Long, M.H. (2003) *The handbook of second language acquisition*. Oxford: Blackwell.
- Ekerot, L.J. (2011). *Ordföljd, tempus, bestämdhet : föreläsningar om svenska som andraspråk*. Malmö: Gleerup.
- Eriksson, E. (1996). *Speech within reach in foreign language teaching*. Göteborg: Utbildningsstaden.
- Ferm, R., & Malmberg, P. (2001). *Språkboken: en antologi om språkundervisning och språkinläring*. Stockholm: Statens skolverk.
- Gass, S., & Selinker, L. (1992). *Language Transfer in Language Learning*. Amsterdam: Benjamins.
- Granqvist, G. (2008). "Därför finns det också massor musar...och bara 3 katten..." *En studie om grammatiska svårigheter och dess orsaker hos andraspråksinlärare med ryska som modersmål*. Göteborg: Institutionen för svenska språket, Göteborgs universitet. Hämtad 2015-05-27 från <http://hdl.handle.net/2077/19018>
- Hedin, L.M. (1977). *Några svårigheter i svensk Grammatik för spankstalande. Studier i kontrastiv grammatik: serie G*. Stockholm: Skriptor.
- Higuera, J.M. (2009). *Andraspråksinläring– en analys av kommunikationsproblem och kommunikationsstrategier hos den målspråkliga produktionen av svensktalande inlärare som läser Moderna språk – spanska*. (Masteruppsats). Falun: Akademin språk och medier, Högskolan Dalarna. Hämtad 2015-05-27 från <http://du.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A519161&dswid=8008>
- Hyltenstam, K., & Lindberg, I. (2013). *Svenska som andraspråk i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur.
- James, C. (1998). *Errors in language learning and use: exploring error analysis*. London. Longman.
- Jarvis, S., & Pavlenko, A. (2008). *Crosslinguistic influence in language and cognition*. London: Routledge.
- Kellerman, E., & Sharwood, M. (1986). *Crosslinguistic influence in second language acquisition*. New York: Pergamon Institute of English.
- Lado, R. (1957). *Linguistic across cultures: applied linguistics for language teachers*. Ann Arbor, Mich: Univ. of Mich P.



- Malmberg, P. Bergström, I., & Håkansson, U. (2000). *I huvudet på en elev : projektet STRIMS : strategier vid inläring av moderna språk*. Stockholm: Bonnier utbildning.
- Odlin, T. (1989). *Language Transfer: Cross-Linguistic Influence in Language Learning*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Patel, R., & Davidson, B. (2011). *Forskningsmetodikens grunder*. Lund : Studentlitteratur.
- Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española. (2011). *Nueva gramática básica de la lengua española*. Barcelona: Espasa.  
<http://www.rae.es/obras-academicas/gramatica/nueva-gramatica-basica#sthash.ebTxqnNI.dpuf>
- Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española. (2010). *Nueva gramática de la lengua española. Manual*. Madrid: Espasa.
- Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española. (2009). *Nueva gramática de la lengua española. Morfología y sintaxis*. Madrid: Espasa.  
<http://www.rae.es/obras-academicas/gramatica/nueva-gramatica/nueva-gramatica-morfologia-y-sintaxis#sthash.44mSXCpG.dpuf>
- Sahrimaa, A. (1999). *Syntatic transfer, contact-induced change and the evolution of bilingual mixed codes*. Helsinki: Finnish Literature Society.
- Skolverket. (2007). *Gemensam europeisk referensram för språk: lärande, undervisning och bedömning*. Hämtad 2015-06-22 från <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2144>
- Skolverket. (2011). *Läroplan för grundskola, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*. Hämtad 2015-05-27 från <http://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser/grundskoleutbildning/grundskola/laroplan>
- Svenska Akademiens Ordbok [SAOB]. (1997-2015). 1)Grammatik. 2)Taxonomi. Tillgänglig: <http://g3.spraakdata.gu.se/saob/>
- Robinson, P. (2013). *The Routledge Encyclopedia of Second Language Acquisition*. London: Routledge.
- Stukát, S. (2011). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.
- Söhrman, I. (2008). Un choque lingüístico: El contraste hispano-sueco. *Filologia Anglesa i Alemanya, XXVI ( 13 ) s. 131-144*.
- Söhrman, I. (2007). *La lingüística contrastiva como herramienta para la enseñanza de lenguas*. Madrid: Arco/Libros.
- Tornberg, U. (2005). *Språkdiraktik*. Malmö: Gleerup.
- Viberg, Å., Ballardini, K., & Stjärnlöf, S. (1987). *Mål: Svenska som främmande språk. Gramática Sueca = Svensk grammatik på spanska*. Stockholm: Natur och kultur.

# Bilagor

## Bilaga 1 - Skrivuppgiften

RESUMEN DE LA PELÍCULA "LAS BANDIDAS"

NOVENO AÑO

Nombre: \_\_\_\_\_

Du tittar på komedifilmen "Las Bandidas" och ska skriva en sammanfattning på slutet.

Anteckna under filmen olika saker som kan vara av betydelse för att kunna skriva en sammanhängande text. Det är viktigt att du tar med huvudpersonerna, deras namn och utseende och vad de gör. Du ska också berätta om platserna du ser på filmen samt berätta vad historien handlar om. På slutet kan du skriva en åsikt eller om du hittar ett budskap.

a) Personajes Principales:

- ¿Cómo se llaman? ¿De dónde son? ¿Tienen familia?
- Descripción física y de personalidad
- ¿Qué hacen? ¿Qué les gusta?

b) Lugares en la película

c) ¿De qué se trata la película?

d) ¿Has aprendido algo con la película?

- DU SKRIVER DIN TEXT UNDER EN TIMMA.
- SAMMANFATTNINGEN SKALL VARA MINST EN SIDA.
- DU SKALL INTE ANVÄNDA NÅGRA HJÄLPMEDEL ÄN DINA ANTECKNINGAR.
- TEXTEN ÄR INTE BETYGSGRUNDANDE.